YA:SUKONO WADE TABO MAKATE AKULOLIYA

Yoneko Epo Obamo Waduba:midaoledawate Godokono Tabo Da:kiyawaiya
Ma:t 3.1-12; Luk 3.1-18; Yon 1.19-28

1 Ya:su Kelisoko ebe Godokono Alibodawala
ega:walo ebeno Gudula, ebene Ya:sukono Wade
Tabo dowagilimiya me ebe mabula.
2 Nanitabola, Godote dopamo ebeno woki
awokalimidawa Aisayado Kelisokono pe
tanaloma: ebeno Bukamo tabo ma kunu
akuloliya,

"Nale Kelisokono dopo apuamo
naimano tabo atadawa kapalibomamo,
ebete ebeno gabo ka:posiyodiloma:.
3 Iyo, lumagite bulu opolo
tabo ma kunu kawonomamo ka:pegemene,
'Kawodawano gabo nosiyodiloma:la:.
Ebeno gabo na:tupugaima:la:!' "

4 Ebe mabuma: Yonete pemaigiya. Ebete epo
bulu opolo obamo eba powaduba:midaolelo,
Godokono tabo ma kunu pa:kiyawaiya,
"La:imano kubane olobila:wete obamo
aduba:mida tanalo laema: na:pelama:la:,
ebene Godote la:imano kuba egebolelametate
ka:dodolomatililaema:ta."

5 Ebema: epo bilibilinomate Yudiya opone
ega:walo Yelusalema kawo duliyomolone to-
lamiya Yonekono tabo olowioma:, ebene iba:te ib-
ino kuba danawokalilamoliya, Yonete ibi Yodane
Kolomolo obamo ebo waduba:midaoliya.
6 Ebe tetelo Yonekono okoli tanalo ebe epo
epetapino ilukuli tanalo keba kunula:ka: eba
kunua:, mabu ebete ka:molo-goeo ipo kuba kaliku
kau-goeo tama batago pulinaki, ega:walo ebeno
bae siguniya ega:walo molo naonaki.

7 Yonete Godokono tabo eba pa:kiyawaolo
negiya, “Lumagi idite naimano walogabo apune
ba:pena. Ebeno elawo kawonomola, naimano
elawo nodoliona, ebema: na wadenoa: nale
opamo tuduwatate ebeno agowa ukulaolema:.
8 Nale la: obamo waduba:midaolemata,
wiyasiya ebete Godokono Uliyanamo la:
ka:powaduba:midaolema:ta.”

Yonete Ya:suko Obamo Daduba:midiya
Ma:t 3.13-17; Luk 3.21-22

9 Ebe tetelo Ya:suko Ga:lili opono Nasalete
duliyomolone pete, Yonete Yodane Kolomolo ebe
obamo ebo aduba:midiya.
10 Ya:sute obone eba pidiwilo, ebe tetenomolo
Godote ebeno Unu Duliyomolo a:iyamiditalo ebo
umiya, ebene ebete Godokono Uliyana umiya
ebetamo bigo olamu da:piwisigiti.
11 Ebene tabote Unu Duliyomolone ma kunu pi-
wisigiya, “A:ma: naimano kapiya Gudunomolata.
Na a:ma:tamo nekalakalitamo.”

Saitanate Ya:suko Kuba Gabamo Kowabuga:tama: Ebetamo Da:pemaigiya
Ma:t 4.1-11; Luk 4.1-13

12 Ebe tetenomolo Godokono Uliyanate Ya:suko
bulu opamo nemagatiya,
13 ebene ebete bulu opolo 40 egelamo eba noko-
lilo, Saitanate kuba gabamo kowabuga:tama: ebe-
tamo ebo pemaigiya. Ebolo iyaiya elawoelawo
inamabuate na:pola:niya, wiyasiya Godokono
nopopiate ebe na:buiyatitiya.

Ya:sute Ebeno Woko Dowagilimiya
Ma:t 4.12-17; Luk 4.14-15

14 Ebene gabamaniate Yoneko idoko motamo
diyatiya, ebe tetelo Ya:sute Ga:lili opamo
Godokono Wade Tabo kiyawaoago ebo piya.
15 Ebete na:pegiya, “Wade tete a:pe. Godokono
Kawo Elawodawama: eda: tete tatalila, ebema:
la:imano kubane olobila:wete Wade Tabo
nanitabokobi na:mida:la:.”

Ya:sute Namo Uwatolepi Netewa-netewa Duwatiya
Ma:t 4.18-22; Luk 5.1-11

16 Ebene Ya:suko Ga:lili Paka: balado eba
tonatolo, ebete namo uwatolepi netewa ebo
nulamiya, Saimonoko ega:walo ebeno ekawi
A:nduluko iba:te namo kamauamo na:utiya.
17 Ya:sute iba:tamo negiya, “La: na
nowaloma:ena:la:, ebene nale la: epo uwatepima:
ka:midilimamota.”
18 Ebe tetenomolo iba:te ibino kamau miyapate
Ya:suko ebo waloma:tiya.
19 Ebene Ya:sute kela:mo walo ka:tote Sebe-
dikono gudu Ya:imesiko ega:walo ebeno ekawi

Yoneko ebo ka:nulamiya, iba:te ibino pelo okoli-
utalo kamau osiyodilolitiya.
20 Ya:sute ibi deka:la:miya, ebe tetenomolo
iba:te ibino nabiwi Sebediko atepate Ya:suko
ebo waloma:tiya, wiyasiya ibino nabiwino mani
woko dosiyodilonamiya ebe dubu epetapiate
eba:go pelo ilukulitiya.

Ya:sute Kuba Uliyanagono Dubu Wadekobi Da:midiya

Luk 4.31-37

21 Ebe tetelo Ya:sute ebe waloma:tapiago
Kapeniyama duliyomolamo tolamiya. Ebene Yu
epono wokoa: talena egelalo ebete ibino balidi
ibilamole motamo tote ibi da:niyatulamiti,
22 iba:te ebeno tabamo nanoanoutiya, mabu
ebete Godokono elawamo iyatulamiti wiyasiya
ebe ibino Godokono Totomu iyatulamepi keba
kunula:ka: eba kunua:.
23 Ebe atu tetelo kuba uliyanagono dubute ibino
balidi ibilamole moto gulo nokoliti,
24 ebene ebete geatepaolo negiya, “Ya:su
Nasalete duliyomolodawa, a:ma: atamo beda:
tanalo na:kosiyodilaemene? A:ma: a kubaiaema:
ka:pa:wa:? Eiye, na iyatawala a:imano tanalo,
a:ma: ebe Godokono Wade-talena Dawalata!”
25 Ya:sute wiyasiya ebe kawiya aniya, “A:ma:
kodakodawete, ebegodone na:nemaiga!”
26 Ebene kuba uliyanate geatepaoago ega:walo
wageleago dubuno apene da:penemaigiya,
27 epate ebe tanaloma: nanoanoutiya. Idite idi
ananaki, idite idi ananaki, “Me beda:la:ka:? Me
iya oli iyatulame tanalola:ka:? Me dubuno elawo

kawonomola! Numa:la:, kuba uliyanate ebeno
tabamo a:tudila:!”
28 Ebema: nanitabola, ebe atu egelalo
Ya:sukono woko osiyodilo tabote ebe Ga:lili
opo kawonomamo gito tiya, iyo, piyate ebolo
dilukulionamiya ibi bilibilinomate ebeno
tanaloma: tabo ebo na:kiyawaiya.

Ya:sute Saimonokono Moto Lapino Wadekobi Da:midiya

Ma:t 8.14-17; Luk 4.38-39

29 Ebene Ya:imesiko Yoneko iba:te Ya:suago
Yu epono balidi ibilamole motone pemaimite,
Saimonoko A:nduluko ibi netewapino motamo
tolamenomo tolamiya.
30 Ebolo Saimonokono moto lapino ape enaena
gabugabuago watiti, ebene epate me kamiyaleno
tanaloma: Ya:suko ebo aniya.
31 Ebema: Ya:sute ebetamo pete ebe kotamo
dapadipatiya ebeno gabugabute nolopoligiya,
ebene ebe kamiyalete maigate ibi mabuma: bae
okalimi woko ebo wagilimiya.

Ya:sute Temetema:gopi Bilibilinomo Wadekobi Da:midioleni

Ma:t 8.16-17; Luk 4.40-41

32 Eba adimonalo egelate da:niwisigani,
duliyomolo epate temetema:gopi bilibilinomo
ega:walo kuba uliyanagopi Ya:sutamo ebo
magaeleniya,
33 ebene ibi epetapi bilibilinomate moto gigiyu
dopo apulo pepola:niya.

34 Ebe tetelo Ya:sute ibi magumulo iyaiya teme-
tema:gopi epetapi bilibilinomo wadekobi midi-
olenate, ega:walo kubakuba uliyana bilibilinomo
epetapiagodone ebo aliboleni. Ebe kuba uliyana
iyatawala Ya:suko ebe Godogodone piya, ebema:
iba:te ebeno tanalo kawokalima: ebete tabo gela
talena ebe iyatilameni.

Ya:sute Ga:lili Opo Kawonomolo Godokono Tabo Da:na:kiyawaonaki

Luk 4.42-44

35 Ebe idoko tetenomolo walo apuamo Ya:sute
ebeno u wata baine maiganate, ebe a:ka:tuwa:
diyamoa: opamo tonate Godago tabo ebo
na:kiyawaoniya.
36 Ebene duiyalo Saimonoko ega:walo ebeno
namutupi iba:te Ya:suko wadima: da:tolamiya,
37 iba:te ebe numite nananiya, “Epo bilibilino-
mate a:ma: waditata.”
38 Ebema: Ya:sute iba:tamo negiya, “Kuba:,
a ka:tolamiye. Nale duliyomolo epetapilo
Godokono tabo ka:na:kiyawaomamo, mabu na
ebema: piyamo.”
39 Ebe tetelo ebete Ga:lili opono duliyomolo bili-
bilinomamo tonaki, ebene ebete Yu epono balidi
ibilamole moto gulo Godokono tabo kiyawaola-
menaki ega:walo ebete kuba uliyana epagodone
akalibolenaki.

Ya:sute Kukulakukulago Dubu Wadekobi Da:midiya

Ma:t 8.1-4; Luk 5.12-16

40 Ebene kukulakukulago dubute Ya:sutamo
pete ebeno pupamo pokolite ebetamo kawiya

eba petowetoweolo naːpegiya, “Aːimano ubi dita-
metana, aːmaːle na wadekobi kaːmidinimaːta.”
41 Yaːsute ebe kawonomamo nilakapoimilo
ebeno koto uwamidate ebe ologilo naniya, “Na
ubila, aːmaː wadekobi nolowia!”
42 ebemaː ebe tetenomolo kukulakukula teme-
temete ebegodone olopoligote ebe wadekobi ebo
olowiya.
43 Ebene Yaːsute ebe eba alibolo kawonomamo
ma kunu aniya,
44 “Aːmaː naimano tanalomaː epo
akonanalaːlaː. Modobola aːmaː wiyasiya me
tetenomolo toawete aːimano ape Godotamo
kalimagono ikameodawatamo nanawokalimiye,
ebene kalimagono nilakapo inamabu Godotamo
akonaːnikamiye, Mosesete daːkiyawaiya eba
kunu. Ebe tanalote epo kiyatulaemene aːimano
temetemete olopoligi.”
45 Wiyasiya ebe dubute eba tolo epo
bilibilinomo naːkiyawaolamenatiya, ebemaː
Yaːsute duliyomolo epetapiamo awokala tomaː
kaːmodobiyaː. Ebe tetene wagilimite ebete
wiyasiya bulu opolo okolinami, ebene apune
apune epate ebetamo pelamenakiya.

2

Yaːsute Ape Kodakoda Temetemaːgo Dubu Wadekobi Daːmidiya

Maːt 9.1-8; Luk 5.17-26

1 Ebene egela epetapi dolopoligiya Yaːsute
Kapeniyama duliyomolamo walo naːkaːpiya.
Ebete ebeno motolo dokoliti epate olowiya,

2 ebema: ibi epetapi bilibilinomate
da:pelamiya, moto gulo ega:walo gigiyu dopo
apulo tete idi kitaniya:. Ebe tetelo Ya:sute
Godokono tabo iba:tamo eba kiyawautalo,
3 netewa-netewa dubate ape kodakoda teme-
tema:go dubu ebetamo ebo aguwatiya.
4 Mabu epo bilibilinomate ebolo na:pola:niya,
ebe dubate Ya:suko niyakabamo tolaema:
gaboa:nola. Ebema: iba:te moto unamo nodolote,
Ya:sute kebo kutitiyale iba:te ebe moto unu
anabulimite temetema:go dubu ketago Ya:sutamo
ebana nuwamidiya.
5 Ya:sute ibino nanitabokobi midi tanalo
umilamete temetema:go dubutamo negiya,
“Naimano namutudawa, Godote a:imano kuba
egebolemetate a:dodolomatilima:ta.”

6 Wiyasiya Godokono Totomu iyatulamepi
epetapi ebolo da:pola:niya, iba:te ebe tabo
olowite ibino tepo magumulo ma kunu
malagidilolitiya,
7 “Me dubu amamago kuba tabo beda:ma:
kegele Godokono ololo apulo? Kuba egeboledawa
potelela:ka:? Ebe Godoko kapiyatela!”

8 Ebe tetenomolo Ya:sute iyatawiya iba:te
beda: tanaloma: woki kalomutiye, ebema: ebete
iba:tamo negiya, “Mabu keleka: la:imano tepo
magumulo me tanalo demalagidilola:witama?
9 Me tabo kodakodala:ka: nale me temetema:go
dubutamo gema:, ‘Godote a:imano kuba ege-
bolemetate a:dodolomatilima:ta?’ O me tabo idi
gema: kodakodala:ka:, ‘Maigawete, a:imano keta
lawa:wete na:toa?’

10 Ebema: nale la: kiyatulaemamota, Epono
Naniwigodolo* elawo bitana me opolo epono
kuba egebolelamete ka:dodolomatililaema:.”
Ebene ebete ape kodakoda temetema:go
dubutamo negiya,
11 “Nale a:ma: anamata, nemaiga! A:imano keta
mokopiamidawete motamo na:toa.”
12 Ebe tetelo ibi bilibilinomate ebe eba umitalo,
me dubute maigate ebeno keta lawete samono-
mamo ebo tiya, ebema: iba:te nanitabonomolo
anoanolo negeliya, “Godoko unamo nadipata:la:.
A dopamo mako tanalo kuminakia:!”

Ya:sute Libaiko† Deka:miya
Ma:t 9.9-13; Luk 5.27-32

13 Ebe tetelo Ya:sute Ga:lili balamo walo
na:ka:tiya, ebene epo bilibilinomate ebetamo
da:pelamiya, ebete ibi ebo iyatulamoliya.
14 Ebene ebete eba petonatolo A:lapiyasikono
gudu Libaiko ebo numiya, ebe ta:kese
uwatedawala, ebete ebeno woko bailo okoliti.
Ebe tetelo Ya:sute ebetamo negiya, “Na
nowaloma:ena:,” ebene ebete maigate Ya:suko
nowaloma:tiya.
15 Ebene tete da:peso da:petiya Ya:sute ebe
waloma:tapiago Libaikono motolo ilukulite bae
eba nautalo, ta:kese uwatepi ega:walo Godokono
Totomu uwatea:pi epetapi iba:go na:pola:niya,

---

* **2:10:** Epono Naniwi ebe Ya:sukono mailo idila. Ebe a epo bilibilinomono Naniwila, atumu Godoko ebe aimano Nabiwila.
† **2:12:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, Libaikono mailo idi ebe Ma:tiyutela.

mabu nanitabola, makomako epo bilibilinomate
Ya:suko waloma:tiya.
16 Ebema: Pa:lisi tanebapino‡ totomu tabo
iyatulamepi epetapi iba:te ebe tanalo dumiya,
iba:te Ya:suko waloma:tapiatamo negeliya,
“Ebete ta:kese mani elemasigilo uwatepi
ega:walo Godokono Totomu uwatea:piago bae
beda:ma: kenanakole?”
17 Ya:sute ebe tabo olowite iba:tamo negiya,
“Modobo epate doketatamo a:ka:tolaema:na:,
wiyasiya gabugabuagopiate ka:tolaema:na:. Iyo,
piyate a:ka:tuwa: degelana ‘A modobo epola,’
na ebako epo uwatema: ka:piya:. Na wiyasiya
kubakuba epo kapiya uwatema: piyamo, iba:te
na kowaloma:enema:.”

Godokono Woko Osiyodiloma: Bae Naoa:no Pola:na Tanalo

Ma:t 9.14-15; Luk 5.33-35

18 Tete idilo Yoneko waloma:tapi ega:walo
Pa:lisi taneba watowatopino waloma:talepi
iba:te bae naoa:no pola:niya. Ebene epo
epetapiate Ya:sutamo pelamete ebe napalatediya,
“Keleka: mabu Yoneko waloma:tapi ega:walo
Pa:lisi tanebapi iba:te iyaiya tetelo bae naoa:no
da:pola:nanaka Godokono woko osiyodiloma:,

‡ **2:16:** Ya:suko tetelo Pa:lisi epo ebe Yu epono taneba idila. Godote ibino ewoniatamo Mosesedo dikalamiya ebe Totomu Tabo, ega:walo ibino ewoniate a:ka:tuwa: kebe iyaiya tanaloma: kawokawo pukalama: degelanamiya, Pa:lisi epate ebe tanalo bilibilinomamo wadenomamo tudila:onamiya, ebene iba:te epo ma kunu eba iyatulamenalo, piyate ibino tabamo tudila:oa:no iba:te ibi kubakubapima: gelate iba:go kaladabutinakia:.

wiyasiya a:ma: waloma:tapiate bae naoa:no ka:pola:nanakoa:?”

19 Ya:sute iba:tamo negiya, “Dubute kamiyale daidimene, ebe tetelo ebeno namutupiate soliyomu bailo baea:no gito ba:ka:pola:nama:na:? Ao, modoboa:! Ebete iba:go eba pola:nalo soliyomu bae kapimiya kenaoma:na:.

20 Wiyasiya kamiyale oli aidi dubute ebeno kamiyale duliyomolo ida:mo magata tete na:pe, nanitabola, ebe egelalo ebeno namutupiate ibino tepo temeteme tanaloma: bae naoa:no ka:pola:nama:na:. Ebema: numa:la:, me tete ebe la:imano kalakalago bae nao tetela mabu nale la:go bokolinamo.”

Tagala Okoli Tanalo Ega:walo Oli Okoli Tanalo
Ma:t 9.16-17; Luk 5.36-39

21 Ebene Ya:sute tabo moga:melo walo na:kegiya, “Lumagite oli kaliku apu tagala kalikuno bolegala:mo a:kowaluomene. Ebete ma kunu dosiyodilomene, oli kaliku apute tagala kaliku kanagiyamidalemene, ebene bolegalete kawonomoma: keda:mene.

22 Atu gabodo lumagite tagala gautu-goeo tama kalila:mo oli da:imi obo akalatemene, mabu oli da:imi obote tagala tama kalili ka:na:ta:pulaemene, ebene da:imi obote opamo ka:ka:liyaote da:imi obo ega:walo kalili ibi netewate kapiya tetelo ka:kubakubaoma:na:. Me mabuma: iyatawadawate oli da:imi obo olioli tama kalili kapiyamo balateonakomene.”

Wokoa: Talena Egelano Tanalo
Ma:t 12.1-8; Luk 6.1-5

23 Yu epono wokoa: talena egela idilo Ya:sute
ebe waloma:tapiago kono pali magumudo
eba petolamenatolo, ebe waloma:tapiate kono
kenaoma: kapiyakapiya kubakubadopo ebo
nowakalamiya.
24 Ebene Pa:lisi tanebapi epetapiate Ya:sutamo
negeliya, “Numa:, a:ma: waloma:tapiate wokoa:
talena egela beda:ma: kadikanalite?”

25 Ya:sute iba:tamo negiya, “Modobola Godote
ebeno Bukamo dakuloliya, la: ebe tanalo ne-
malagidilala:. Da:ibiditamo kuba tete da:piya,
ebete ebeno wapata:lamepiago bae kapete du-
lamiti, ebene ebete beda: tanalo kosiyodiliyale?
26 Ebete Godokono Motamo nodolote, ebe
Motono wokopiate Godotamo dalomonakiya
ebe talena bae ebete a:nenaiya. Numa:la:,
aimano totomu tabote a niyatuamena Godotamo
kalimagono ikameopiate ebe bae a:ka:tuwa:
naonaka, epo epetapiate nao talenala.
Wiyasiya Da:ibidite ebe bae nate, eba:go
wapata:lamepiatamo dikalamoliya, Godote
ebe tanalo kubama: kegiya:. Nanitabola,
me tanalote Abayatakono tetelo pemaigiya,
ebe Godotamo kalimagono ikameopino Unu
Watodawanomola.”

27 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “Numa:la:,
Godote wokoa: talena egela epo walubilima: eba
osiyodilolo, ebete ubi kiyatiya: wokoa: talena ege-
lamo epono ilukuli tanalo ka:kodakodailaema:.
28 Ebema: nanitabola, na Epono Naniwite
wokoa: talena egela namutudawama: eda:namo.”

3

Ya:sute Koto Apu A:eme Dubu Wadekobi Da:midiya

Ma:t 12.9-14; Luk 6.6-11

1 Tete idilo Yu epono balidi ibilamole mo-
tamo Ya:sute walo da:ka:nodoliya, koto apu a:eme
dubute ebolo nokoliti.
2 Ebene ebe duliyomolono Pa:lisi tanebapiate
Ya:suko kodakodamo umitiya, ebete wokoa: tal-
ena egelalo ebe lumagi wadekobi midilo iba:te
ebe kubama: kegelama:.
3 Ebe tetelo Ya:sute koto apu a:eme dubutamo
negiya, "A:ma: maigawete, mamo na:pa:."
4 Ebene Ya:sute ebe epatamo negiya, "Aimano
totomu tabote kebe talena tanalo kiyatuamenale?
Ale wokoa: egelalo wade tanalo o kuba tanalo
ba:kosiyodiloma:? Epo wadekobi ba:ka:midilima:
o ba:ka:kubailaema:?"
Iba:te wiya tabo kegeliya:,
5 ebema: Ya:sute dowate ibino wato kodakoda
tanalo umilamete, ebe mabuma: ibi tepo mi-
bomibago eba ulamolelo ebe dubutamo negiya,
"A:imano koto nuwamida," ebene ebete koto
duwamidiya ebeno kotote wadekobi ebo olowiya.
6 Ebe mabuma: Pa:lisi tanebapiate dowago to-
lamete, ebe tetenomolo iba:te Kawo Elawodubu
Elodikono tanebapiago tabo ebo negeliya Ya:suko
anakapuima:.

Epo Bilibilinomate Ya:suko Uima: Da:pelamiya

7-8 Ebe tetelo Ya:sute ebe waloma:tapiago
Ga:lili Paka:mo walo na:ka:tiya, ebene Yu epo
bilibilinomate ebe tanalo olowite iba:te Ga:lili
opone, Yudiya opone, ega:walo Yelusalema

kawo duliyomolone pelamolete ebe ebo waloma:tiya. Ega:walo epetapi bilibilinomate iyaiya mulu opone atumu a:ka:pelamoliya, iba:te Idumiya opone, Yodane Kolomo apune, Taya kawo duliyomolone, ega:walo Saidono kawo duliyomolone pelamoliya.

9-10 Ebene ibi magumulo Ya:sute temetema:gopi bilibilinomo wadekobi da:midioliya, temetema:gopi bilibilinomo epetapiate ebe tanalo eba iyatawaolo ebe ologioma: mupuma:tiuilo da:pelamiya, ebe mabuma: Ya:sute ebe waloma:tapi nanaliya iba:te pe kadaema:, ebe epate ibino mupuma:tiui tanalamo ebe kubaimikapoma:.

11 Ebe tetelo kuba uliyanagopiate Ya:suko duminakiya, iba:te ebeno agowa mabuamo da:pa:gudinakiya gelatepaolo gelanakiya, “A:ma: Godokono Gudulata!”

12 wiyasiya Ya:sute ibi kawonomamo analenaki, mabu ebe ubia:nola iba:te ebeno tanalo awokalima:.

Ya:sute Ebeno 12 Alibolepi Deka:la:miya
Ma:t 10.1-4; Luk 6.12-16

13 Ebe tetelo Ya:sute damela unu ida:mo da:nodoliya, ebete ebeno ubi epo ebetamo peka:la:mite, iba:te ebetamo ebo tolamiya.

14 Ebene ebete ibi magumulo 12 dubu uwatete iba:tamo negiya, “La: naimano alibolepilata. Nale la: uwatemata la:le nago ilukulinama:, ebema: nale la: Godokono tabo kiyawaoma: kalibolemamota,

15 ega:walo na la:tamo elawo kikalaemamota la:le kuba uliyana epagodone kanalibola:ema:.”

16 Ya:sute 12 dubu duwatiya, me ibino mailola.

Saimonoko, Ya:sute ebetamo Pita mailo idi ikamiya.

17 Sebedikono gudu Ya:imesiko ega:walo ebeno ekawi Yoneko, Ya:sute ibi netewapiatamo Bowanagese mailo ikalamiya, ebe mailono magumu ebe 'Tobolo Gelapate Dubula.'

18 A:nduluko ega:walo Pilipiko,
Batolomuko ega:walo Ma:tiyuko,
Tomasiko ega:walo A:lapiyasikono gudu Ya:imesiko.

Ta:diyasiko ega:walo Saimonoko, me Saimono idi ebe ubila kapela Loma gabamani epago eba gowelalo iba:te ebeno Ka:inane opo ebo katepama:.

19 Ega:walo Ya:sute Keliyota duliyomolodawa Yudasiko atumu akolawiya, me dubu ebe walone tetelo Ya:suko anakapumipi dowalubiliya ebe dawala.

Ya:suko Ega:walo Biyesibuluko Ibino Tanalo*
Ma:t 12.22-32; Luk 11.14-23; 12.10

20 Ebene Ya:sute motamo da:tiya epo bilibilinomate ebetamo pelamete walo eba:go dakapaladabutiya, ebema: Ya:suko ega:walo ebe waloma:tapi bae naoma: ka:modobiya:.

---

* **3:19:** Biyesibuluko ebe Saitanakono nopodawa idila, ebete Yu epono opolo Saitanakono opodawama: eda:nami, atumu Tabo epono opolo Monoiko bokolina.

21 Ebe tetelo ebeno ekakiate ebe tanalo olowite
ebe laema: ebo tolamiya, mabu epate iba:tamo
ma kunu geliya, “Ebe daedalela!”

22 Ebene Godokono Totomu iyatulamepi
Yelusalema kawo duliyomolone da:pelamiya,
ebe dubate na:pegeliya, “Biyesibuluko ebegodolo
bokolina, iyo, ebete kubakuba uliyanano
Kawodawano elawamo alibolenako, Godokono
elawamoa:!”

23 Ebene Ya:sute epo ebetamo ka:la:mite oi
epetapiamo eba iyatulamelo negiya, “Saitanate
ebeno kubakuba uliyana lumagigodone bakali-
bolemene? Ao, akalibolemene.
24 Numa:la:, kapiya duliyomolono epate
tetedo dadikanalema:na: ebe duliyomolote
ka:kubamene,
25 ega:walo kapiya motono epate tetedo
dadikanalema:na: ebe motono epate
a:kilukulinama:na:, ibino motote atumu
ka:ka:kubamene.
26 Ebema: Saitanakono woki ma kunula,
ebete ebeno kubakuba uliyana epagodone
akalibola:le, mabu kebe tetelo ebete eba kunu
dowagelemene ebeno woko osiyodilo elawo
tanalote kolopoligomene, iyo, ebeno uwomu
bitana.

27 “Numa:la:, Saitanako ebe elawodubu idi
keba kunula:ka: eba kunula, ega:walo ebete pi-
lolo duwatiya ebe epo ebe ebeno moto inamab-
ula. Ebema: epate mako elawodubuno motamo
opila:ote ebeno inamabu uwatema: ubi diya-
tima:na:, iba:te dopamo ebe ala:mo matuomeote,
ebene ebeno inamabu ebo kuwatema:na:.

28 “Na laːtamo nani tabo gemo, epono iyaiya
kuba tanalo bilibilinomo Godote egebolelamete
dodolomatili iyatawala, egaːwalo epate
Godoko ubiaː tabo degelamaːnaː, ebe iyaiya
kuba tabono tanalo Godote egebolelamete
kaːdodolomatililaemene.
29 Wiyasiya kebe lumagite Godokono
Uliyanano osiyodilo tanalomaː kubamaː
degemene, Godote ebe lumagino kuba
egebolemete aːkaːdodomatiminamene,
ebete uwomuaː tetelo ebe kubadawamaː
begenakomene.”
30 Nanitabola, me tanalo Yaːsute giya mabu
ebe epate ma kunu geliya, “Ebe kuba uliyanago-
dawala.”

Yaːsukono Menoko Egaːwalo Ebeno Ekaki
Maːt 12.46-50; Luk 8.19-21

31 Ebene Yaːsukono menoko egaːwalo ebeno
ekaki ibaːte ebe uimaː daːpelamiya, ibaːte moto
niyakabolo eba pelamotaːonalo, ebete ibaːtamo
pemaː tabo ebo nalibiya.
32 Ebe tetelo epo bilibilinomate Yaːsuko
niyakabolo naːpolaːniya, ebene ibaːte ebetamo
negeliya, “Numaː, aːimano menoko egaːwalo
ekaki ibaːte moto niyakabolo baːpepolaːna. Ibi
ubila aːmaː.”
33 Yaːsute ibaːtamo nowamiya, “Naimano
menoko potelelaːkaː, egaːwalo naimano ekaki
piyatelaːkaː?”
34 Ebene ebete epo ebe niyakabolo daːpolaːniya
ulamete negiya, “Me epo ebe naimano menoko-
bila egaːwalo naimano ekakila.

35 Potele Godokono ubi tanalo dosiyodilomene,
ebe lumagi naimano menokola ega:walo
naimano ekawila.”

4

Kono Kikopu Aminaoledawano Iyatulame Oi
Ma:t 13.1-9; Luk 8.4-8

1 Tete idilo Ya:sute Ga:lili Paka: balalo epo
iyatulamiti, ebene epo bilibilinomate ebetamo
da:pelamiya, ebema: ebete peamo olote pe po-
tone kela:mo nalima:tepate peamo gito okoliya,
wiyasiya epate Ga:lili damela balalo pepola:niya.
2 Ebene ebete iyaiya tanalo epetapi bilibili-
nomo iyatulame oiamo eba awokalilamelo, iyat-
ulame tabo idi iba:tamo ma kunu giya,
3 “La: nolowiala:. Lumagi idite pali amio bai
dosiyodili kono kikopu aminaola:go ebo ti.
4 Ebete aminaola:go eba tonatolo, kikopu
epetapi iba:te gabamo gudiya, ebema: olaolate
pelamete ebo penaiya.
5 Kikopu epetapi iba:te nokola damelamo
gudiya, ebolo damela kawoa:. Ebema: iba:te
samonomamo pemaimiya mabu damela bido-
bidoa:,
6 ebene egelate da:pioli iba:te nalawoiya mabu
ibino dolodolo magumamo ka:tolamea:, iyo,
iba:te ebema: samonomamo a:elaiya.
7 Kikopu epetapi iba:te moemoe uwago dame-
lamo gudiya, ebema: ebe uwagate dapepeiya
kono ebo anakapulamiya, ebene iba:te ka:noloa:.
8 Wiyasiya kikopu epetapi iba:te wade dame-
lamo gudiya, ebema: iba:te apepeote ebo noloiya,

epetapi 30 teta:mo, epetapi 60 teta:mo, epetapi
100 teta:mo bilibilinomoma: eda:iya.”
9 Ya:sute walo na:kegiya, “Galagodawa, a:ma:
wadenomamo nolowia!”

Ya:sukono Iyaiya Iyatulame Oino Mabu
Ma:t 13.10-17; Luk 8.9-10

10 Ebene epo bilibilinomate Ya:suko datepiya,
kapiyakapiya epo epetapiate ebeno 12
waloma:tapiago ebetamo pelamete na:pegeliya,
“A:imano iyatulame oino magumu keba
kunula:ka:?”
11 Ya:sute iba:tamo negiya, “Godote Kawo
Elawodawama: deda:na, ebe tanalono magumu
kelawa:ema: nale elawo la:tamo ikalaimata, iyo,
ebe tanalono wamina tanalo la: iyatawaimata.
Wiyasiya epo epetapi eba kunua:, iba:te iyatu-
lame oine tanalo bilibilinomo olowiote wadeno-
mamo a:kiyatawaoma:na:.
12 Nanitabola,

‘Iba:te bowadinakoma:na:
wiyasiya a:kuminakoma:na:,
ega:walo iba:te bolowinakoma:na:
wiyasiya a:kiyatawaonakoma:na:,
ebema: iba:te ibino kubane a:kolobila:oma:na:,
ega:walo Godote ibino kuba
a:kegebolelaemene.’ ”

Kono Kikopu Aminaoledawano Iyatulame Oino Magumu
Ma:t 13.18-23; Luk 8.11-15

13 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapiatamo negiya,
“La: me iyatulame oino magumu kiyatawawita:,
ebema: la: walone tetelo naimano iyatulame oi

epetapino magumu keba kunu na:kiyatawaema?
Me oino magumu ma kunula,
14 kono kikopu aminaoledawa ebete Godokono
tabo naminaolena.
15 Ebene epo epetapiate gabamo da:gudi,
ibi ebe kono kikopu keba kunula:ka: eba
kunula, iba:te tabo dolowima:na: Saitanate
pete ibino tepo magumune samonomamo
ka:puwatelaemene.
16 Epo epetapiate nokola damelamo da:gudi, ibi
ebe kikopula, iba:te Godokono tabo dolowima:na:
kalakalago kelaema:na:,
17 wiyasiya ibino tepo magumulo dolodolo
puliyala. Ebema: iba:te Godokono woko
magumulo tete da:pesamo ilukula:tepate, ebene
Godokono taboma: temeteme tanalate iba:tamo
da:pemaimioma:na: ega:walo epate ibino
tanaloma: degelama:na:, iba:te samonomamo
kalautioma:na:.
18 Epo epetapi iba:te moemoe uwago damelamo
da:gudi, ibi ebe kikopula. Iba:te Godokono tabo
kolowima:na:,
19 wiyasiya iba:te inamabu kawonomamo
malagidilolena ega:walo ibino ilukuli tanaloma:
woki bilibilinomoma: eda:ona, ebema: ibino
tepo magumulo ebakobako woki bilibilinomo
ba:pola:na, me wokino tanalate wade tabo eba
anakapumilo, ebene iba:te a:ka:noloma:na:.
20 Wiyasiya epo epetapi iba:te wade damelamo
da:gudi, ibi ebe kikopula. Iba:te Godokono tabo
olowite, nanitabonomolo lawete ka:noloma:na:,
epetapi 30 teta:mo, epetapi 60 teta:mo, epetapi
100 teta:mo ka:noloma:na:.”

Wuiki Alo Awokala Baiamo Iyati Tanalo Luk 8.16-18

21 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “Lumagite ebeno wuiki alo bagowo magumamo a:kiyatimene ega:walo ebeno wata bai magumamo a:kiyatimene, wiyasiya ebete awokala baiamo kiyatimene.
22 Kebe waminaole tanalate da:pola:na walone tetelo Godote kawokalilaemene, ega:walo kebe ulamolea: tanalate da:pola:na walone epate alo tetelo kulamolema:na:.
23 Galagodawa, a:ma: wadenomamo nolowia!”

24 Ega:walo Ya:sute iba:tamo na:kegiya, “La:le dolowiawenama ebe tanalo wadenomamo nula-menakiyala:! La:le lumagi iditamo anagiyamida tanalo keba kunu kosiyodilaema, Godote la:tamo eba kunu ka:posiyodilomene, wiyasiya la:imano anagiyamida wiyate kawonomamo ka:pemene.
25 Nanitabola, Godokono tabo olowima: lumagigodolo wadewade woki da:pola:na, Godote ebetamo wadewade tanalo bilibilinomo walo ka:kikameomene. Wiyasiya lumagigodolo wadewade woki pola:na:no, ebegodolo kebe kapiyakapiya tanalate da:pola:na Godote ebegodone walo ka:kuwatemene.”

Kono Kikopuno Ape Tanalono Iyatulame Oi

26 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, “Godote Kawo Elawodawama: deda:na, ebe tanalo ma kunula. Dubute ebeno kawo pali damelamo kono kikopu daminaoli,
27 ebene ebete kowata, kemaiga, eba kunu eba wagelenalo, ebe kono wuiate pemaimite ebo

apepeiya. Wiyasiya kikopuate damela magumulo eba pola:nalo tete geyageyadopolo iba:te keba kunu dapepeona, ebe dubute kiyatawana:,
28 mabu palino damelate a:ka:tuwa: inamabu noloilamena, dopamo paa ega:walo ula, ebene nao kikopu.
29 Ebema: nanitabola, nao kikopuate da:kodakodaoma:na:, ebe dubute samonomamo tote ka:nowakalaimene, mabu kono wakalami tete a:pe."

Mastada Kikopuno Iyatulame Oi
Ma:t 13.31-32; Luk 13.18-19

30 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, "Godote Kawo Elawodawama: deda:na ebe tanalo ale beda: ula:mo nakawokalima:, ega:walo ebe tanalo ale kebako iyatulame oiamo na:ka:tupugaima:?
31 Nanitabola, me opo kawonomolo kewa kikopu kawokawonomo ba:pola:na wiyasiya mastada kikopu da:pesonomola, ebema: Godote Kawo Elawodawama: deda:na ebe tanalo mastada kikopu keba kunula:ka: eba kunula.
32 Dubute daimene, ebe da:peso kikopute apete kewa epetapi bilibilinomo odoilite kawokawo katomo kuwamidaolemene, ebene olaolate pelamete kewa katomono golololo ba:pilukulionama:na:."
33 Nanitabola, epono iyatawa tanalote da:modobiya, Ya:sute ibi mako iyatulame oi bilibilinomamo iyatulamenaki.
34 Iyo, ebete Godokono tabo iyatulame oiamo kiyawaonaki, wiyasiya epo epetapi bilibilinomate ibino iyaiya duliyomolamo walo da:ka:tolamolenakiya, ebe tetelo ebe

waloma:tapiatamo oi bilibilinomono magumu diya gabodo awokalilamenaki.

Ya:sute Awa Matalukobi Da:midini
Ma:t 8.23-27; Luk 8.22-25

35 Ebe egelate didokoni, Ya:sute ebe waloma:tapiatamo negeni, “A paka: apuamo ka:na:iwaliye.”
36 Ebene iba:te epo bilibilinomo epetapi miya-panate, Ya:sute dokolini ebe waloma:tapiate ebe peamo olonate gito tolameniya. Ebe tetelo pe epetapi atumu iba:go na:ka:tolameniya,
37 ebene kawo awanomote eba maiganalo kawokawo ulono obote waloma:tapino peamo da:poloniya, pe gu obote gito tabokani.
38 Wiyasiya Ya:suko pe walogabo apulo ebeno wato ilakamo apatinate ebo watani, ebema: iba:te ebe amutiyanate nananiya, “Iyatulamedawa, a:ma: a wadenomamo beda:ma: kuama:wena:? A ka:elaomalema:!”
39 Ebene Ya:sute maiganate awa kawiya nanani, “Nolodiyoba!” ega:walo ulotamo atu tabo na:kegeni, “Nolopoloala:!” ebene awate olopoligonate paka:te matalukobi olowinomo gito olowini.
40 Ebema: Ya:sute iba:tamo negeni, “La: beda:ma: ka:toletoleawenama? La:imano nanitabokobi midi tanalo puliyala:ka:?”

41 Wiyasiya iba:te kawonomamo eba anoanon-alo ibino taneba magumulo negelaniya, “Me lumagi potelela:ka:? Awa ega:walo ulo iba:te ebeno tabo olowite a:tudila:!”

5

Ya:sute Kuba Uliyanagono Dubu Wadekobi Da:midiya
Ma:t 8.28-34; Luk 8.26-39

1 Ebene Ya:suko ega:walo ebe waloma:tapi
iba:te Ga:lili Paka: apuamo na:iwaliya Gelasa
duliyomolono opamo.
2 Ya:sute pene damelamo eba nodololo, kuba
uliyanagono dubute eba:go alugoma: ebo piya.
Ebe opo epono tanalo ma kunula, iba:te maboele
nokola damela eba obobolelo iyaiya bobo ebo
osiyodilolenakiya iba:te ibino a:elao epo alo-
moma:. Ebema: me dubute ebe a:elao epono bobo
baine piya,
3 mabu ebete ebe nokola bobo magumulo okoli-
nami. Epate ebe auli ala:mo dematuomeonakiya
ebe ale ka:modobonakia:,
4 iyo, tete bilibilinomolo iba:te ebeno agowala
kotola auli ala:mo dematuolamolemenakiya,
ebete kotono ale iyailinaki ega:walo agowano
ale atumu a:kiyailinaki. Nanitabola, ebete
elawonomoma: eda:nami, ebema: lumagite ebe
odiyoboma: modoboa:.
5 Ega:walo ebete egela ega:walo idoko bilibili-
nomolo nokola bobo magumulo ega:walo damela
unulo eba geatepaolo, ebe a:ka:tuwa: ebeno
tama nokolamo danagalimionaki kalimate ebo
pemaimiomenaki.

6 Ebene me dubute Ya:suko muluamo numite,
ebetamo na:puligate ebeno agowa mabuamo
da:na:tuduwatiya,

7-8 Ya:sute ebetamo negiya, “Kuba uliyana, a:ma: me dubugodone na:nemaiga!”

Ebe tetelo ebete geatepaolo negiya, “Ya:su! A:ma: Ununomo Godokono Gudulata! A:ma:le natamo beda: tanalo na:kosiyodilaemene? Nale a:ma: Godokono mailamo anamata, natamo kuba wiya akoikanama:la:!”

9 Ebene Ya:sute ebe nalatediya, “A:imano mailo potelela:ka:?”

Ebete nowamiya, “Naimano mailo Bilibilinomotela mabu a kuba uliyana bilibilinomola!”

10 Ebene ebe dubute Ya:suko kawiya eba toweomelo ebe naniya, “Nagodolo dilukulina ebe kubakuba uliyana me opone akoalibola:la:!”

11 Ebe tetelo dabiole goeogoeo bilibilinomate damela unulo naoago ebolo nowapata:lamitiya,

12 ebema: kubakuba uliyanate Ya:sutamo towetoweolo negeliya, “A:ma:le a goeogoeatamo naliboa:, ale iba:tamo ka:nopila:oma:.”

13 Ebene Ya:sute modobo tabo gete ibi ebo analiya, “Na:tolama:la:!” Ebe tetelo kubakuba uliyanate dubugodone pemaimite goeogoeatamo ebo nopila:iya, ebema: ebe 2,000 goeogoeate damela unune puila:ote maboele damelane da:na:gudiya, obamo nololuote ibi bilibilinomate gito na:elaiya.

14 Ebe tetelo goeogoeo ulamepi dubate ebe tanalo umite ibino duliyomolamo puila:ote ebe duliyomolo epo ega:walo tumu motolo dilukulinamiya da:nikiyawaolamiya, epo bilibilinomate ebo pelamiya Ya:sute dosiyodiliya ebe tanalo uima:.

15 Iba:te ebetamo pemaimite, dopamo
kubakuba uliyana bilibilinomago dokolinami
ebe dubu ebo pumiya, ebete kaliku pulite ebolo
okoliti mabu ebeno woki a:tuputupuomiya. Me
mabuma: iba:te na:toletoleutiya,
16 ebene Ya:sute kubakuba uliyanagono dubu-
tamo ega:walo goeogoeatamo kebe iyaiya tanalo
kosiyodiloliyale, piyate ebe tanalo dulamiya
iba:te epo epetapi ebo kiyawaolamiya.
17 Ebe tetelo ebe epate Ya:suko kawiya naniya
ebete ibino opo katepama:,
18 ebene Ya:sute peamo eba ololo, dopamo
kubakuba uliyanago dokolinami ebe dubute ebe
ebo toweomiya, “Na niyala, a:ma:go ka:pa:mo!”
19 Wiyasiya Ya:sute ebe eba odiyobolo naniya,
“A:ma: motamo na:toa. Godote a:ma:tamo
keba kunu kosiyodilola:kale ega:walo a:ma:
da:nilakapoimitaka, ebe kawokawo tanalonomo
a:imano mabu epo na:nikiyawaolama:.”
20 Ebema: me dubute Teni Duliyomolono opo
kawonomamo tote, Ya:sute ebetamo dosiyodiliya
ebe tanalo kiyawaolama:go tiya, ebene piyate
ebe iyaiya tanalo dolowiya iba:te kawonomamo
anoanoiya.

Ya:ilasite Ya:suko Da:toweomiya Ebeno Buwele Wadekobi Ka:midima:

Ma:t 9.18; Luk 8.40-42

21 Ebene Ya:sute peago paka: apuamo walo
da:ka:na:iwiya, ebete ebolo eba nokolitalo epo
bilibilinomate ebetamo ebo pelamiya.
22 Ebe tetelo Yu epono balidi ibilamole
moto umidawa dubu, ebeno mailo Ya:ilasitela,

ebete Ya:sutamo pete ebeno agowa mabuamo
pa:tuduwatate,
23 kawonomamo eba petowetoweolo na:pegiya,
“Naimano buwele da:peso a:e tatalila. A:ma:
pa:wete a:imano koto ebetamo na:powatila: ebete
wadekobi kolowima:, ebene ebete a:ka:emene.”

Kalima Ka:ka:liya Temetema:go Kamiyalete Ya:sukono Kaliku Dologiya
Ma:t 9.19-22; Luk 8.42-48

24 Ebene Ya:sute me dubago to dowagilimiya,
epo bilibilinomate ebe eba a:wa:midalo
mupuma:tiua:go tolamitiya.
25 Ibi magumulo kamiyale idi 12 ulama tetelo
kalima ka:ka:liya temetemete uminami,
26 doketa epo epetapiate ebetamo mibomibo
tanalo ikameonamiya. Iba:te ebe wadekobi
ka:midiya:, wiyasiya ebe kamiyalete ebeno mani
iba:tamo eba ikalamolelo dopoliyaliya, ebeno
temetemete kawodopoma: ediya.
27 Ebema: ebete Ya:sukono tanalo dolowiya epo
magumamo nopegate, ebeno walogabo apune
pete ebeno kaliku ebo pologiya,
28 mabu ebete nemalagidiliya, “Nale ebeno ka-
liku dologimo na wadekobi ebo kolowimamo.”
29 Ebene ebete Ya:sukono kaliku dologiya,
ebe tetenomolo ebeno kalima ka:ka:liya
tanalote dolopoligiya ebete iyatawiya ebeno
ape a:modobo.
30 Wiyasiya Ya:sute iyatawiya elawote
ebegodone demaigiya, ebene ebete polobigate
epo napalateda:liya, “Naimano kaliku potele
kologile?”

31 Wiyasiya ebe waloma:tapiate ebe naniya, “Me epo bilibilinomate a:ma:tamo mupuma:tiua:go pelamita. A:ma: ibi ulamelo beda:ma: kegeawita a:ma: potele kologita?”
32 Ya:sute ibi kowamilamiya:, wiyasiya ebete me lumagi kuima: epo ulamoliya.

33 Ebe tetelo ebe kamiyalete iyatawiya Ya:sukono elawote ebeno ape wadekobi a:midi, ebema: ebete toletolelo anakamiago pete, Ya:sukono agowa mabuamo pa:tuduwatalo ebeno temetemeno tanalo ebetamo ebo pawokalilamiya.
34 Ebene Ya:sute ebetamo negiya, “Kamiyale, a:imano nanitabokobi midi tanalote a:ma: wadekobi a:mida:ta. A:ma: kalakalago na:toa, mabu a:ma: dumitanamiya, ebe temetemete olopoligo.”

Ya:sute Ya:ilasikono Buwele A:ene Dadipatiya
Ma:t 9.23-26; Luk 8.49-56

35 Ya:suko me tabo eba kiyawautalo, tabo adaepiate Yu watodawa Ya:ilasikono motone pelamete ebe napaniya, “A:imano buwele a:e, ebema: Iyatulamedawa walo akoanala: ebe wadekobi ka:pa:midima:.”

36 Ya:sute ibino tabo gito olowiatepiya, ebene ebete Ya:ilasiko naniya, “A:ma: akotoletola:la:, a:ma: Godoko nanitabokobi na:mida:.”
37 Ebe tetelo ebete Pitako, Ya:imesiko, ega:walo ebeno ekawi Yoneko, ibi kapiya eba maga-talelo epo epetapi nodiyoboliya iba:te iba:go ka:tolaema:

38 Ebene ibi a:ka:tuwa: Ya:ilasikono motamo
da:nemaimiya Ya:sute epo bilibilinomo ebo nu-
lamiya, iba:te gowelalo kawonomamo iimitiya.
39 Ya:sute moto guamo nodolote ibi nananaliya,
"La: bilibilinomo gowelalo beda: mabuma: ki-
ima:witama? Gudu buwele ka:eaka:, ebe u
watita."
40 Wiyasiya iba:te ebe nekalakalatitiya, ebema:
ebete ibi bilibilinomo motone gito paliboliya,
ebene Ya:sute guduno menokola, nabiwila,
ega:walo ebeno netewa-kapiya waloma:tapi
uwatete, gudute dekapitani iba:te ebe teta:mo
gito nopila:iya.
41 Ebe tetelo ebete buwele kotamo nelawete Yu
epono tabamo naniya, "Talita kumi!" Me tabono
magumu nitana, "Buwele, nale a:ma: anamata,
nemaiga!"
42 Ebene ebe tetenomolo ebe 12 ulama tete
buwelete maigate nepatiya. Piyate me tanalo
dumiya iba:te kawonomamo anoanoiya,
43 wiyasiya Ya:sute ibi kawonomamo analiya,
"La: me tanaloma: epo epetapi akoanala:la:!"
ega:walo ebete iba:tamo na:kegiya, "Buweletamo
nao inamabu nikameala:."

6

*Nasalete Duliyomolo Epate Ya:suko Ubia:noma:
Deda:iya*

Ma:t 13.53-58; Luk 4.16-30

1 Ebe tetelo Ya:sute ebe duliyomolone tote
ebeno okoli duliyomolo Nasaleta:mo walo
da:ka:tiya, ebe waloma:tapiate ebe ebana
kapimiya ka:tolamiya.

2 Ebene Yu epono wokoa: talena egelalo ebete
balidi ibilamole motolo epo eba iyatulamitalo,
ibi bilibilinomo epetapiate ebeno tabo dolowiu-
tiya ebema: anoanoutiya. Iba:te negeliya, “Me
dubuno iyatulame tanalo mulonomola! Ebete
me iyaiya tanalo kebolo kiyatawile? Ega:walo
ebete anoano tanalo dosiyodilolena beda: ka-
wokawonomola:ka:!
3 Ebe kapeneta dubunomola, Ma:likono gudula.
A iyatawala ebeno ekaki Ya:imesiko, Yausesiko,
Yudasiko, ega:walo Saimonoko, iyo, ebeno ekaki
buwelemela:te me duliyomololo ago bilukulita.”

Ebene iba:te ebe ubia:noma: eba eda:utalo

4 Ya:sute iba:tamo negiya, “Godokono
woki awokalimidawa epate ebe unamo
kadipatema:na:, wiyasiya ebeno duliyomolo epo
ega:walo ebeno moto epo ega:walo ebeno kalima
epo, iba:te ebe ubia:noma: beda:onakoma:na:.”

5-6 Ebe tetelo Ya:sute Nasalete epono
nanitabokobi midia: tanaloma: kawiya
la:wa:te, ebete ebeno koto temetema:gopi
kapiyakapiyanomatamo dowatiolelamiya
ibi wadekobi ebo midioliya, wiyasiya ebete
ibino duliyomololo anoano tanalo epetapi
osiyodilolema: ka:modobiya:, ebema: ebete
ibi eba miyapalo wiyasiya iyaiya duliyomolo
epetapilo iyatulama:go pata:nami.

Ya:sute 12 Waloma:tapi Dubu Daliboliya
Ma:t 10.5-15; Luk 9.1-6

7 Ebene Ya:sute ebeno 12 waloma:tapi ebetamo
ka:la:mite, epetapi netewa, epetapi netewa,
iyaiya duliyomolamo ebo aliboliya, ega:walo

ebete iba:tamo elawo ikalamiya kubakuba uliyana epagodone kanalibolema:.
8 Ebete ibi nanaliya, “La:imano tolame tetelo gaubu kapiya nuwatiyala:, wiyasiya inamabu epetapi akouwata:la:, iyo, la: baea:no, gatelea:no, ega:walo mania:no na:tolamiyala:.
9 Ega:walo modobola la: agowa inamabu ega:walo kapiyakapiya kaliku pupuliawete ebo na:tolamiyala:, pupuliono inamabu epetapi akouwata:la:.”
10 Ebene la: duliyomolo ida:mo nemaima:wete kebe moto guamo da:nodoloaema, la: ebe motolo nilukula:tepawete walone ebe motone opo ida:mo ka:ka:tolaemamota, iyo, la: moto idine moto ida:mo eba kunu akonowagela:la:.
11 Ega:walo kebe duliyomolo epate la: kalakalago uwateta:no ega:walo la:imano tabo olowia:no, ebe duliyomolo eba atepalo la:le agowano tuwae na:moda:midatepaliyala:. Me tanalote ebe epo kiyatulaemene, Godokono tete ebe na:pe ebete ibino tanalo kapanagiyamidalaemene.”

12 Ebema: Ya:suko waloma:tapiate tolamete Godokono tabo na:kiyawaolamenatiya epate ibino kubane kolobila:ma:.
13 Ebene iba:te epagodone kubakuba uliyana nalibolenakiya, ega:walo iba:te temetema:gopi epetapi bilibilinomo olibi kikopuno iamo ibino wato dabutilamolelamenakiya, ibi wadekobi ebo midiolenakiya.

Epo Bilibilinomate Ya:sukono Tanaloma: Degelanakiya
Ma:t 14.1-2; Luk 9.7-9

14 Ebe tetelo Kawo Elawodubu Elodite ebe anoano tanalo olowiya, mabu epo bilibilinomate Ya:sukono tanalo eba iyatawaolo ibi magumulo epetapiate tabo ma kunu geliya, “Yoneko epo obamo waduba:midaoledawate a:e magumune emaigi, ebema: me anoano tanalate ebegodone pemaiminaka.”

15 Ebene epetapiate negeliya, “Ebe Elayate, Godokono woki awokalimidawala,” wiyasiya epetapiate na:kegeliya, “Ao, ebe Godokono woki awokalimidawa idila, dopamo aimano ewoniatamo da:pemaimiya ibi keba kunula:ka: eba kunula.”

16 Wiyasiya Elodite Ya:sukono tanalo dolowiya, ebete negiya, “Me dubu ebe Yonetela, nale ebeno wato dotowamidaimo, wiyasiya ebete a:ene walo a:kemaigi!”

Elodite Yonekono Wato Dotowamidamiya
Ma:t 14.3-12

17-18 Me tanalo ebe Yonete keba kunu ka:iyale ebe tanalola.

Yonete dopamo eba okolinalo, Kawo Elawodubu Elodite ebeno ekawi Pilipikono kamiyale pilolo lawiya, ebe kamiyaleno mailo Elodiyasitela. Me mabuma: Yonete Elodiko kawiya eba analo negiya, “A:ma:le ebe kamiyale laema: modoboa:, kawo kubanomola!” Ebema: Elodite ebeno gowelaopi daliboliya, iba:te Yoneko nelawete idoko moto guamo gito peba:idiliya, mabu ebete

ebeno ubi niyatiya ebe osiyodilo tanalodo ebete Elodiyasiko kalakalakobi ka:midima:.

19 Ebe tetelo Elodiyasite Yonetamo dowate ebe anakapuima: ebeno ubi ebo iyatiya, wiyasiya Elodite me tanalo osiyodiloma: ubia:nola.

20 Ebete Yoneko na:tolemenami, mabu ebe iyatawala Yonete tuputupudawama: eba eda:nalo Godokono talena magumulo okolina. Nanitabola, ebete Yonekono tabo dopamo dolowiya woki bilibilima: ebo ediya, wiyasiya ebete idoko motolo eba okolinalo, Elodite ebe wadenomamo eba uminalo iyaiya tete epetapilo ebete ebeno tabo kalakalago olowinaki.

21 Ebene Elodite dawokaliya, ebe egela malagidilolo ebete kawo soliyomu osiyodiluti. Ebema: ebeno gabamani dubu, gowelaopi elawodubu, ega:walo Ga:lili opono watowatopi, ibi bilibilinomate soliyomu baiamo tolamiya. Ebe tetelo Elodiyasite wade tete ebo umiya.

22 Ebete ebeno buwele nalibote, ebete ibino ololo apulo da:pemaiti, Elodiko ega:walo eba:go da:pola:niya iba:te ebetamo nekalakalautiya. Ebene Elodite buweletamo negiya, “A:ma:le kebe tanaloma: na danana:emene, nale a:ma:tamo kikaemamota.”

23 Elodite ebetamo nanitabonomolo walo na:kegiya, “A:ma: beda: tanaloma: na danana:emene, a:imano ubi diyata:emene naimano inamabu apu ega:walo naimano opo epetapi, nale a:ma:tamo kikameomamota! Naimano tabo akadikanalemo.”

24 Ebene ebe buwelete ebeno menokotamo tote na:negiya, “Na beda: tanaloma: na:ka:negemo?”

Ebeno menokote naniya, “A:ma: Yoneko epo obamo waduba:midaoledawano watoma: ebe nananiye.”

25 Ebene ebe buwelete Kawo Elawodubu Eloditamo samonomamo walo ka:pete ebe napaniya, “Na ubila Yoneko epo obamo waduba:midaoledawano wato kikopu kawatago. Ka:lonomo natamo nikanama:!”

26 Ebema: Elodite ebeno tepo magumulo mi-bomibonomoma: ediya, wiyasiya ebete buwele-tamo kebe tabo kegiyale, eba:go da:pola:niya iba:te ebe tabo olowiya, ebe mabuma: ebete amoeda:ma: ka:modobiya:.

27 Ebe tetenomolo Elodite ebeno gowelaodawa dubu idi eba nalibolo, ebe naniya ebete Yonekono wato ka:nelaema:, ebene ebete idoko moto guamo tote Yonekono wato ebo notowamidamiya.

28 Ebene ebete wato kawatamo niyatite buwele-tamo dadaiya, ebete lawete ebeno menokotamo gito nikamiya.

29 Ebe tetelo Yoneko waloma:tapiate ebe tanalo dolowiya, iba:te ebeno apenomo pelawete nokola bobo magumamo gito niyatiya.

Ya:sute Epo Bilibilinomatamo Bae Dikalam-oleni

Ma:t 14.13-21; Luk 9.10-17; Yon 6.1-14

30 Ebene Ya:sute daliboliya ebe waloma:tapi dubate walo ebetamo ka:pelamete, iba:te kebe iyaiya tanalo epagodolo da:nosiyodiloliya ega:walo ibi keba kunu ka:niyatulamoliye, ebe tanalo bilibilinomoma: iba:te ebe na:pa:kiyawaomiya.

31 Ebe tetelo epo bilibilinomate Ya:suko uima:
odoliatepauilo wapata:lamitiya, ebema: Ya:suko
ega:walo ebe waloma:tapi bae naoma: tete ku-
miya:. Ebe mabuma: ebete ibi nanaliya, “Mod-
obola a a:ka:tuwa: diyamoa: opamo tolamete ela
kanamiye,”
32 ebene iba:te ibino peago diyamoa: opo
ida:mo tolaema: ebo wagilimiya.
33 Wiyasiya iba:te eba tolamitalo, epo bilibili-
nomate ibi ulamete iyatawiya ibi piyatela:ka:.
Ebema: Ya:sute kebamo ka:tutiyale, ebe iyaiya
duliyomolo bilibilino epate ebe tanalo umite,
iba:te paka: balado puila:ote ebe opamo dopamo
gito nemaimiya.
34 Ebene Ya:sute ebamo da:nemaigiya, epo bili-
bilinomo nulamete ebeno tepo magumulo ibi
kawonomamo na:nilakapoilamiya, mabu sipi-
goeogoeate ulamedawa:no keba kunu kilukuline
iba:te eba kunu pola:niya, ebema: ebete ibi iyaiya
tanalo epetapi bilibilinomo eba iyatulamelo,
35 iba:te adimo teta:mo ebo nemaimioniya. Ebe
tetelo ebe waloma:tapiate ebetamo pelamenate
ebe napananiya, “Me epoa: opola, samamo ki-
dokomene.
36 Ebema: a:ma: ibi nalibola:, iba:te iyaiya duliy-
omolamo ega:walo ea:ge motamo tolamete bae
ka:nuwateoma:.”
37 Ya:sute wiyasiya ibi nanaleni, “Ao, la:le
iba:tamo nao inamabu nikalamola:la:.”
Ebene iba:te ebe nalateda:niya, “A tolamete
kapiya ulamano woko wiya maniamo bae uwa-
teote, iba:tamo ebo ba:kikalamolema:? Ao, a
modoboa:!”

38 Ebene Ya:sute ibi nalateda:leni, “La:godolo kebalata baete ka:pola:nale? La: tolama:wete na:nulama:la:.”

Iba:te ulamenate negelaniya, “Agodolo paibu bae ega:walo namo netewa ba:pola:na.”

39 Ebene ebete ebe waloma:tapi nanaleni, “Epo nanala:la: iyaiya taneba osiyodilolete wade uwagolo kilukulioma:.”

40 Ebema: epate iyaiya taneba bilibilinomo osiyodilolenate ebo pola:niya, taneba idi magumulo 100, taneba idi magumulo 50, eba kunu ilukulioniya.

41 Ebene Ya:sute paibu bae ega:walo namo netewa uwatenate, Unu Duliyomolamo melenalo Godotamo kalakala tabo genate bae wakalamiolenate ebe waloma:tapiatamo gito ikalameni iba:te epatamo kikalamolenama:, ega:walo ebete atu gabodo namo netewa kuwatenate epo bilibilinomatamo ebo kikalamoleni.

42 Ebe tetelo epo bilibilinomate bae denaoniya ibino bae kape tanalo ebo olopoligolameni.

43-44 Nanitabola, ebe bae 5,000 dubate naoniya, ebene da:luiliniya ebe bae apuapuamo ega:walo namo apuapuamo Ya:suko waloma:tapiate 12 bagowo ebe owiyaoleniya.

Ya:sute Obo Unudo Da:toni
Ma:t 14.22-33; Yon 6.15-21

45 Ebe tetenomolo Ya:sute epo eba alibolenalo ebe waloma:tapiatamo negeni, “Pe lawa:wete Ga:lili Paka: apuamo na:na:iwala:la: Betasaida duliyomolamo,”

46 ebene ebete ibi bilibilinomo alibolenate,
ebete damela unamo gito nodoloni Godago tabo
ka:negelanama:.
47 Didokoni waloma:tapiate peago paka: tuli-
tulinomodo eba tolamenalo, wiyasiya Ya:sute
damelalo a:ka:tuwa: okolini.
48 Ebete ibi ulameni, iba:te pe elawono-
mamo dabidiloniya wiyasiya ibino elawo
ka:modoboniya: mabu awate ibi nodiyoboleni,
ebema: idoko tetelo egela walo tatalima: eba
eda:nalo, ebete obo unudo iba:tamo ebo toni
ibino ololo apudo ka:petonama:.
49 Wiyasiya ebete obo unudo eba tonatolo,
iba:te ebe uminate oboloma: gelanate ebo
gelatepaoniya,
50 mabu ibi bilibilinomate kubanomamo tole-
toleoniya.
Ebe tetenomolo Ya:sute ibi nanaleni, “Na
Ya:sutela, la: ka:toletoleonala:!”
51 ebene ebete penate ibino peamo da:poloni
awate gito olopoligoni. Ebe tetelo ebe
waloma:tapiate kawonomamo anoanoniya,
52 mabu iba:te ibino tepo magumulo kodako-
dama: eda:onamiya, iyo, ebe mabuma: Ya:sute
epo bilibilinomatamo bae dikalamoleni, iba:te
ebe anoano tanalono magumu ibino wokiamo
nipo wadiniya.

Ya:sute Genasalete Opolo Temetema:gopi Wadekobi Da:midiolenaki

Ma:t 14.34-36

53 Ebene iba:te duiya tetelo paka: apuamo
da:na:iwaliya Genasalete opono pe boboamo pe
gito na:iliya.

54 Iba:te pene damelamo da:nodoloiya, piyate
ebolo da:pola:niya ebe epate Ya:sukono tanalo
samonomamo iyatawaote,
55 iba:te ebe opono iyaiya duliyomolamo
na:puila:iya epo epetapi ebeno pe tanalo
kananalema:. Nanitabola, Ya:sute kebe
duliyomololo da:lutanaki, epate ebe tanalo
dolowinakiya temetema:gopi ketago ebo
magatalenakiya.
56 Iyo, Ya:sute kebe iyaiya depeso
ega:walo kawokawo duliyomolo ega:walo
tumu motamo da:tonaki, epate ibino
temetema:gopi ebamo demagatalenakiya,
iba:te ibi ebe iyaiya duliyomolono inamabu
olowame baiamo eba nowadilatililo ebe ebo
na:toweomenakiya temetema:gopiate ebeno
kaliku kologioma:. Ebema: nanitabola, piyate
ebeno kaliku dologionakiya, iba:te wadekobi ebo
olowionakiya.

7

Yu Epono Ewonino Iyatulame Tanalo
Ma:t 15.1-9

1 Ebene Pa:lisi tanebapi ega:walo Godokono To-
tomu iyatulamepi magumulo piyate Yelusalema
kawo duliyomololo woko dosiyodilolenamiya, ibi
epetapiate Ya:sutamo kapimiya da:pelamiya,
2 iba:te ebeno waloma:tapi epetapi pulamiya,
iba:te koto ukulaolea:no bae denautiya. Me ga-
bodo iba:te Pa:lisi tanebapino totomu tabo ida:mo
ka:tudiliya:.
3 Numa:la:, Yu epo bilibilinomono ewoniate
ibi diyatulamenamiya, ibi bilibilinomate ebe

atu wokilo eba ilukulinalo ebo osiyodilolenaka,
ega:walo Pa:lisi tanebapiate ebe ewonino totomu
tabamo atumu wadenomamo ka:tudila:ona, ke-
bako totomu da:pesonomo idi iba:te kadikami-
dalena:. Me mabuma: ibino koto wadenomamo
ukulaolea:no iba:te bae a:kenaoma:na:,
4 ega:walo nao inamabu olowame bailo
duwateoma:na: iba:te ebe inamabu ukulaolea:no
a:ka:penaoma:na:. Nanitabola, iba:godolo obo
nio kalili ega:walo iyaiya okalimiono kalili
ukulaole totomuate ba:ka:pola:na, iyo, ma
kunu ibino ewoniate iba:tamo dikalamoliya,
ebakobako totomu epetapi bilibilinomo
iba:godolo ba:pola:na.
5 Ebema: Pa:lisi tanebapiate Godokono To-
tomu iyatulamepiago Ya:suko nalatediya, “Beda:
mabuma: a:ma: waloma:tapiate aimano ewoni-
ate degelanakiya ebe totomuamo ka:tudila:ona:,
wiyasiya ibi a:ka:tuwa: ibi kubailamete koto uku-
laolea:no bae ebo naonaka?”
6 Ya:sute iba:tamo negiya, “La: mena netewa
epolata! Godokono woki awokalimidawa
Aisayate la:imano tanaloma: dopamo nani tabo
da:kiyawaiya, Godokono Bukalo ebe tabote ma
kunu itana,

‘Me epate na tabamo amamanatenena,
wiyasiya ibino tepo magumuno woki
na niyakabolo ka:pola:na:,
mulunomolo ba:na:pola:na.
7 Iba:te naimano mailo unamo nadipatena,
wiyasiya nanitabo tanalo puliyala,
iyo, iba:te me opo epono totomu

Godokono Totomunomoma: midilite
ebo iyatulamenaka.' "

8 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, "Aisayakono
tabo nanitabonomola, mabu la: Godokono To-
tomu Tabonomo a:miyapiyamata, wiyasiya epate
degelana ebe totomuamo tudila:onamata.
9 "La: mulo eponomolata! La: Godokono
Totomu Tabonomo iyabaiamo eba alomonalo,
wiyasiya la:imano ewoniate degelanakiya la: ebe
iyaiya tanalo kapiya osiyodilolenakomata.
10 Numa:la:, Godokono Bukalo Mosesete negiya,
'La:imano menokobila nabila nowalubila:la:,'
ega:walo ebete na:kegiya, 'Kebe lumagite ebeno
menoko o nabiwino tanaloma: kuba tabo
da:kiyawaomene, la:le ebe nanakapumiyala:.'
11 Wiyasiya la: me Godokono tabo iyabaiamo
alomawete negelanamata, 'Lumagigodolo
da:pola:na ebeno menokola nabiwila
walubilima:, ebete iba:tamo ikalaema:
ubia:noma: deda:mene, kuba:nola. Ebete gito
kegemene, 'Me inamabu talenala, nale Godotamo
ikameote me inamabuamo naimano menokola
nabiwila a:kowalubilimo.' '
12 Ebema: la: ebako kuba woki lumagi ne-
malionakomata, ebete ebeno menokola nabiwila
kowalubilina:.
13 Iyo, me gabodo la:imano iyatulame tanalate
Godokono nani tabo iyabaiamo alomona, ebene
la:le ebe atu kuba woki gabodo iyaiya tanalo
epetapi bilibilinomo na:kosiyodilolenamata."

Epo Da:kubailamenaka Ebe Iyaiya Tanalo
Ma:t 15.10-20

14 Ebene Ya:sute epo ebetamo walo
keka:la:mite iba:tamo negiya, “La: bilibilinomo
naimano tabo olowiawete, woki wadenomamo
na:tuputupuilama:la:.
15 Lumagi niyakabolo ditana ebe inamabute
ebe magumamo opegate ebe a:ka:kubaimene,
wiyasiya lumagino tepo magumune
da:pemaima:na: ebe tanalate ebe ka:kubaima:na:.
16 Galagodawa, a:ma: wadenomamo nolowia!”*
17 Ebene Ya:sute epo miyapate moto guamo
da:nodoliya, ebe waloma:tapiate ebete beda: tabo
kegiyale, ebe tabono magumuma: ebe nalatediya.
18 Ebete iba:tamo negiya, “Epetapiate woki
wadenomamo ka:tuputupuilamena:, la: atumu.
La: iyatawala:ka:? Nao inamabute lumagino tepo
magumamo opegate ebe a:ka:kubaimene,
19 mabu nao inamabute lumagino woki
mabuamo ka:tuta:, wiyasiya wapuamo tuta
ebene neago ka:penemaigamene.” Ebema:
nanitabola, Ya:sute me tabamo nao inamabuno
talena bilibilinomo iyabaiamo alomonomo
alomiya.
20 Ebene ebete walo na:kegiya, “Numa:la:,
lumagino tepo magumune da:pemaimioma:na:
ebe tanalo kapiyate ebe ka:kubaima:na:,
21-22 mabu lumagino tepo magumune iyaiya
kuba wokino tanalate pemaiminaka, ebene
ebe kuba wokine me kawokawo kubate
ka:pemaiminaka — buwele pilo tanalo ega:walo
lumagi idino kamiyale pilo tanalo, inamabu

* **7:16:** Mak 7.16 buka apuno tabo Makate bukamo kakuloliya:, wiyasiya ebeno buka osiyodilo walogabo apune nanitabokobi mididawa idite akuloliya.

pilo tanalo ega:walo lumagi idino inamabu ubi tanalo, dowa tanalo ega:walo lumagi anakapumi tanalo, elemasigi tanalo ega:walo lumagino mailo kubaimi tanalo, apa:mo kuba osiyodilole tanalo ega:walo iyaiya kuba olelo osiyodilole tanalo, amama tanalo ega:walo daedale wokino tanalo.
23 Iyo, nanitabola! Me kuba bilibilinomate lumagino tepo magumune pemaimite lumagi ebo ka:kubaima:na:."

Taya Duliyomolo Kamiyaleno Nanitabokobi Midi Tanalo
Ma:t 15.21-28

24 Ebene Ya:sute ebe opo atepate Taya kawo duliyomolono opamo gito tiya. Ebe tetelo ebe ubia:nola ebete kebe motamo da:nodoliya epate iyatawaoma:, wiyasiya iba:te ebe moto samamo iyatawiya.
25-26 Ebema: ebe opo kamiyale idi, ebeno buwele da:peso kuba uliyanagonola, ebete Ya:sukono tanalo olowite ebetamo pete ebeno agowa mabuamo eba pa:tuduwatalo ebe ebo petoweomiya, ebete ebeno buwelegodone kuba uliyana kaliboma:. Wiyasiya me kamiyale Yu lumagia:,
27 ebema: Ya:sute ebetamo negiya, "Mabu keleka: nale a:ma: owalubima: degeawita? Epate dopamo ibino guda:tamo bae nikalaema:na:. Modoboa: iba:te gudino bae epetapiatamo gito ikalaema:, mabu ebe osiyodilo tanalo ebe gaa-gaatamo ikalame tanalo keba kunula:ka: eba kunula."
28 Ebete wiyasiya Ya:sutamo negiya, "Ka-wodawa, a:ma:le degeawa: nanitabola, wiyasiya

guda:te opamo diyalekenaka, ebe bae apuapu gaagaate naoma: modobola!”

29 Ebene Ya:sute ebetamo negiya, “Mabu a:ma: eba kunu egeata, a:ma: kalakalago motamo na:toa. Kuba uliyanate a:imano buwelegodone a:nemaiga.”

30 Ebene ebe kamiyalete motamo tote ebeno buwele ebo numiya, kuba uliyanate ebegodone iyalo nemaigate, ebete ketalo watiti.

Ya:sute Galo Tamiome Ega:walo Tabo Kiyawaoa: Dubu Wadekobi Da:midiya

31 Ebene Ya:sute Taya opo atepate Saidono kawo duliyomolamo tote, ebete Teni Duliyomolono opodo ka:petote Ga:lili Paka:mo walo gito ka:nemaigiya.

32 Ebe tetelo epate galo tamiome ega:walo tabo kiyawaoa: dubu Ya:sutamo magaete ebe na:petoweomiya ebete ebeno koto ebe dubutamo kowatima:.

33 Ebene Ya:sute ebe dubu epagodone kela:mo iyabaiamo magatate, ebeno koto dubuno galo magumamo ebo nowodolataoliya, ebene ebete ebeno kotamo kowe meamidate dubuno mena ebo ologimiya.

34 Ebe tetelo Ya:sute Unu Duliyomolamo melelo, ela agolamidalo Yu epono tabamo negiya, “Epa:ta!” me tabono magumu ma kunu itana, “Na:totokoliala:!”

35 Ebema: ebe dubuno galote totokoliyaote ega:walo ebeno menate wadekobi dolowiya, ebete tabo wadenomamo ebo kiyawaiya.

36-37 Epate ebe tanalo dumiya iba:te anoanolo
kawonomamo negeliya, “Ya:sute tanalo bilibili-
nomo wadenomamo osiyodilolenako. Numa:la:,
ebete galo tamiolamepi tabo olowioma: wadekobi
na:midiolena, ega:walo atumu tabo kiyawaoa:pi
tabo kiyawaoma: wadekobi na:ka:midiolena!”
Ebene Ya:sute ibi kawonomamo analiya, “La:le
epo epetapiatamo me tanalo akoawokalima:la:!”
Nanitabola, iyaiya tete epetapilo Ya:sute epo ma
kunu analenaki, wiyasiya iba:te ebeno tabamo
tudila:oa:no ebeno osiyodilole tanalo gito na-
wokaliminakiya.

8

Ya:sute Epo Bilibilinomatamo Bae Walo Da:kikalamoliya

Ma:t 15.32-39

1 Ebe tetelo epo bilibilinomate Ya:sutamo
pelamete walo kapiyama: na:ka:pediya, ebene
ibino baete dolopoligolamiya Ya:sute ebe
waloma:tapi ebetamo ka:la:mite ibi nanaliya,
2 “Na me epo na:nilakapoilamitamo, mabu
iba:te nago netewa-kapiya egela dilukulinata: ib-
ino bae olopoligolami.
3 Na ibi baea:no ibino duliyomolamo
dalibolemo, diyala, gabo tetelo elawoa:noma:
da:ba:neda:oma:na:, mabu ibi epetapiate
mulunomone pelamoliya.”
4 Wiyasiya ebe waloma:tapiate ebetamo
negeliya, “Me baea: opola. Ale me epo
bilibilinomatamo bae ikalamolema: modoboa:.”
5 Ebene Ya:sute ibi nalateda:liya, “La:godolo
kebalata baete ka:pola:nale?”

Iba:te negeliya, “Sebeni.”

6 Ebene Ya:sute epo opamo kilukulima:
danaliya, ebe tetelo ebete ebe sebeni bae apuapu
uwatete Godotamo kalakala tabo ebo giya, ebene
ebete wakalamiolete ebe waloma:tapiatamo gito
ikalamiya iba:te epatamo kikalamolema:.
7 Ega:walo iba:godolo namo egege
kapiyakapiya na:ka:pola:niya, ebene Ya:sute
ebe namoma: Godotamo kalakala tabo kegete,
ebe waloma:tapi nanaliya iba:te epatamo
ka:kikalamolema:.
8-9 Ebe tetelo piyate ebe bae denaiya ibino bae
kape tanalo ebo olopoligolamiya. Nanitabola,
ebe bae 4,000 epate naiya, ebene da:luiliya ebe
bae apuapuamo Ya:suko waloma:tapiate sebeni
bagowo ebe owiyaoliya. Ebene Ya:sute ebe epo
ibino iyaiya duliyomolamo daliboliya,
10 ebe tetenomolo ebete ebe waloma:tapiago
peamo olote Da:lamanuta opamo gito tolamiya.

Pa:lisi Tanebapiate Anoano Tanalo Uima: Ya:suko Daniya

Ma:t 16.1-4

11 Ebene Pa:lisi tanebapi epetapiate Ya:sutamo
pelamete ebe napapaminatiya. Ibi ubila ebe
kuba gabamo kowabuga:tama:, ebema: iba:te ebe
naniya, “A:ma:godolo Godokono elawo ditana,
ebe tanalo awokalima: anoano tanalo idi atamo
nosiyodila.”
12 Ebene Ya:sute ebeno tepo magumulo ela ka-
wonomamo agolamidalo negiya, “Mabu keleka:
me tete epate anoano tanalo dowadina? Na
la:tamo nani tabo gemo, Godote ebeno elawo

awokalima: me tete epatamo anoano tanalo a:kikalaemene!”
13 Ebene ebete ibi ubia:noma: eda:lo peamo olote paka: apuamo walo na:ka:na:iwiya.

Pa:lisi Tanebapi Ega:walo Elodiko Ibino Amama Tanalo
Ma:t 16.5-12

14 Ga:lili Paka: a:iwale wagilimia:no Ya:suko waloma:tapiate bae uwate tanalo na:dodomatiya, ebema: iba:godolo kapiya baenomote itani pe gulo.
15 Ebene Ya:sute ibi kawonomamo analiya, “La: wadenomamo nolowiala:! Palowa baete a:ka:tuwa: unamo demaiga, Pa:lisi tanebapi ega:walo Elodiko ibino amama tanalo eba kunula. Eiye, mako amama tanalote la:tamo akopemaigala:!”
16 Ebema: iba:te ibino taneba magumulo tabo ma kunu geliya, “Ebete atamo me tabo nege mabu a baea:nola.”
17 Wiyasiya iba:te tabo degelitiya Ya:sute iyatawate iba:tamo negiya, “La:le baea:no pola:na tabo beda:ma: kegelawitama? La:le naimano nanitabo tanalo wadenomamo kuma:wena: ega:walo kiyatawawena:. Mabu keleka: la:le la:imano tepo magumu da:kodakodailama:wenama?
18-19 La: balida:gopilata wiyasiya la: kuma:wena:, iyo, la: galagopilata wiyasiya la: kolowiawena:. Nale adimo idilo paibu bae 5,000 dubatamo dowakalamiolelamenimo, me tanaloma: la:godolo woki ba:kitanale? Ebe

tetelo la: bae apuapuamo kebalata bagowo kowiyaola:wenima?”

Iba:te ebetamo nowamiya, “12 bagowola.”

20 “Ega:walo egela idilo nale sebeni bae 4,000 epatamo da:kowakalamiolelaimo, ebe tetelo la: bae apuapuamo kebalata bagowo kowiyaola:ima?”

Iba:te ebetamo nowamiya, “Sebenila.”

21 Ebema: Ya:sute iba:tamo walo na:kegiya, “Mabu keleka: la:le naimano tanalo nanitabolo kiyatawawena:?”

Ya:sute Balidi Tamio Dubu Wadekobi Da:midiya

22 Ebene iba:te Betasaida duliyomolamo da:nemaimiya, epo epetapiate balidi tamio dubu Ya:sutamo magaete, ebe ebo petoweomiya ebete ebe kologima:.

23 Ebene Ya:sute balidi tamio dubu kotamo lawete duliyomolone kela:mo magatate, ebete ebeno balida:mo kowe alomomete ebeno koto watililo ebe nalatediya, “A:ma: inamabu na:kulama:wita?”

24 Ebe dubute melete negiya, “Na epo dowapata:lamita nulamitamo, wiyasiya ibi kewamula.”

25 Ebene Ya:sute ebeno koto ebe dubuno balida:mo walo da:kowatiliya, ebete kawonomamo melete ebeno balidite wadekobi ebo olowiomiya, iyo, ebe tetelo ebete inamabu bilibilinomo wadenomamo ebo ulamoliya.

26 Ebene Ya:sute ebe naniya, “A:imano motamo tonomo na:toa, me duliyomolamo walo akopa:la:.”

Pitate Ya:sukono Nanitabo Tanalo Dawokalimiya
Ma:t 16.13-20; Luk 9.18-21

27 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapiago Sisaliya-Pilipai opono iyaiya duliyomolamo eba tutalo, gabo tetelo ebete ebeno waloma:tapi nanalateda:liya, “Epate na poma: kegelanake?”

28 Iba:te negeliya, “Epetapiate a:ma: Yoneko obamo waduba:midaoledawama: gelanaka, epetapiate a:ma: Elayako Godokono woki awokalimidawama: gelanaka, ega:walo epetapiate a:ma: Godokono woki awokalimidawa idima: gelanaka.”

29 Ebene Ya:sute ibi nalateda:liya, “Wiyasiya la:le na poma: ka:midina:wenama?”

Pitate ebetamo nowamiya, “A:ma: Kelisotela, Godokono Alibodawalata!”

30 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapi kawiya analiya, “La:le naimano tanaloma: epetapi akokiyawaolama:la:.”

Ya:sute Ebeno A:e Tanaloma: Dopamo Degiya
Ma:t 16.21-28; Luk 9.22-27

31 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapi eba iyatulamitalo negiya, “Epono Naniwi epagodone kawokawo temeteme walone kuwatemene, Godokono ubila. Iyo, Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi, ega:walo Godokono Totomu iyatulamepi, ega:walo kawokawo dubu epetapi iba:te ebe ubia:noma: keda:oma:na:, ebene epate ebe kanakapuima:na: wiyasiya netewa-kapiya egelalo ebete a:ene walo ka:kemaigamene.”

32 Ebete me tabo iba:tamo degiya, Pitate Ya:suko
waloma:tapi epetapiagodone kela:mo magatate
ebe tabono tanaloma: ebe kawiya ebo naniya.
33 Ebene Ya:sute olobigate, waloma:tapi epetapi
ulamete Pitako kawonomamo analo negiya,
“Pita, a:ma: Saitanako keba kunula:ka: eba
kunula! Na natepana: mabu a:imano woki
Godotamo kiyata:wita:, a:ma: epono wokilo
okolinata!”
34 Ebema: Ya:sute epo bilibilinomo ebe
waloma:tapiago ebetamo ka:la:mite ibi
nanaliya, “Kebe lumagite na waloma:enema:
ubi diyatimene, dopamo ebete ebeno tanalo
dodolomatilite ebeno kewa olotolowa agute na
ebo nowaloma:enemene.
35 Nanitabola, kebe lumagite ebeno igilo
nagodone damoeda:mene ebeno igilote
kalatidimene, wiyasiya kebe lumagite Godokono
Wade Tabo kiyawaoma: ebeno igilo na mabuma:
datutimene ebete nanitabo igilo kelaemene.
36 Ebema: lumagite opono inamabu bilibili-
nomo uwatenomo eba uwatelo, ebeno igilo datu-
timene ebe lumagino wiya keleka:?
37 Ebete ebeno igilo walo ka:kelaema: beda:
inamabu na:kikaemene? Gabo puliyala, kitana:.
38 Numa:la:, me tete epate kubakubanomoma:
eda:ote, iba:godolo Godoko nanitabokobi midi
tanalo puliyala. Ebema: kebe lumagite natamo
ega:walo naimano taboma: dilipomene, na Epono
Naniwite atumu ebetamo kilipomamo, iyo, nale
naimano Nabiwino elawo alonomago ega:walo
ebeno wade-talena nopopiago da:pemo, ebe
tetelo ebe ka:pilipoimamo.”

9

1 Ebene Ya:sute iba:tamo walo na:kegiya, “Na
la:tamo nani tabo gemo, me tetelo dilukuliona ibi
epetapiate Godokono Kawo Elawodawano tetete
elawago da:pemene, ebe kawo tanalo dopamo
umite walone ebo ka:elaoma:na:.”

Godokono Elawo Alonomote Ya:sukono Ape Da:pukuimiya

Ma:t 17.1-13; Luk 9.28-36

2 Ebene sikisi egela dolopoligiya Ya:sute Pitako,
Ya:imesiko, ega:walo Yoneko damela ununomo
ida:mo magataliya, iba:te a:ka:tuwa: ebolo
ka:na:pola:nama. Ebe tetelo ibino dopo apulo
Ya:sukono apete iyama: eba editalo,
3 ebeno pupuliono inamabuate pukuilamete
nanitabolo keyakeyanomoma: eda:omitiya, me
opo kawonomolo lumagi idite kaliku ma kunu
ukulalelo keyakeyanomoma: midiolema: mod-
oboa:.
4 Ebene waloma:tapino ololo apuamo
Moseseko ega:walo Elayako iba:te pemaimite
Ya:suago tabo ebo gelitiya.
5 Ebe tetelo Pitate Ya:sutamo negiya,
“Iyatulamedawa, ale malo da:pola:nama:,
kalakala kawonomola. Modobola a nupunupu
netewa-kapiya ketemotemalema:, idi a:imanola,
idi Mosesekonola, idi Elayakonola.”
6 Nanitabola, waloma:tapiate kawonomamo to-
letoleutiya, ebema: Pitate woki wadenomamo
malagidiloa:no ebe tabo gito giya.
7 Ebene temate pete ibi dapanalopamidaliya,
tabote tema magumune ma kunu piya, “Me

naimano kapiya Gudunomola, na ebetamo nekalakalitamo. La: ebeno tabo nolowiala:!”
8 Wiyasiya ebe tetelo iba:te opo samonomamo umiote Moseseko Elayako ibi walo kulamiya:, Ya:suko kapiyate iba:go ebolo utiti.
9 Ebene iba:te unu damelane eba piwitiolo Ya:sute ibi napanaliya, “La:le kebe tanalo kuma:ema, ebe tanalo me tetelo epetapi akoanala:la:, wiyasiya na Epono Naniwite a:ene walo da:kemaigamo, la: epo ebo kanalemamota.”
10 Ebema: iba:te ebe tanalo tepo magumamo iyatiya, wiyasiya a:ene maiga tanalono magumuma: ibino taneba magumulo gelitiya.
11 Ebene iba:te Ya:suko nalatediya, “Beda: mabuma: Godokono Totomu iyatulamepiate degelanaka, Elayate dopamo pete, ebeno walogabo apune Kelisote ka:pemene?”
12 Ya:sute iba:tamo negiya, “Nanitabola, Elayako dopamo pete iyaiya tanalo bilibilinomo ka:pa:tuputupuilaemene. Wiyasiya Godokono Bukalo tabo idi ma kunu ba:kitana, Epono Naniwi temeteme bilibilinomo kuwatemene ega:walo epate ebe ubia:noma: keda:oma:na:. Me tabono magumuma: la:imano woki keba kunu ka:pola:nale?
13 Na la:tamo negemo, Elayako epatamo iyalo a:pi* wiyasiya iba:te ibino ubilo kawokawo kuba ebetamo osiyodilolenakiya, Godote ebeno Bukalo dopamo degiya eba kunu.”

---

* **9:13:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niyatawa, Ya:sute Yoneko epo obamo waduba:midaoledawano tanaloma: kiyawaiya.

Ya:sute Kuba Uliyanagono Koi Wadekobi Da:midiya

Ma:t 17.14-21; Luk 9.37-43

14 Ebene iba:te waloma:tapi epetapiatamo pemaimite, epo bilibilinomate iba:go eba pola:nalo ebo pulamiya. Ebe tetelo Godokono Totomu iyatulamepiate Ya:suko waloma:tapiago eba apaminateuitalo,
15 wiyasiya epate Ya:suko dumiya iba:te kawonomamo la:wa:olo ebetamo puila:ote nilakapo tabo ebo negeliya.
16 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapi nalateda:liya, "Mabu keleka: la: me dubago dapaminateua:witama?"
17 Ebe tetelo epo bilibilinomo magumulo lumagi idite Ya:sukono tabo eba wiyalo negiya, "Iyatulamedawa, na naimano gudu a:ma:tamo emaga:kamo mabu ebe kuba uliyanate lawenako, ebema: ebe tabo kiyawaoma: modoboa:.
18 Kebe tetelo kuba uliyanate ebe walo da:kelawemene opamo ka:peneba:idilomene, ebene ebete lalo eba oliomolelo pakote ebeno tabo magumune pemaimiomete, ebeno apete kodakodanomoma: ebo keda:mene. Nale a:ma: waloma:tapi anala:kamo iba:te kuba uliyana kaliboma:, wiyasiya iba:godolo elawo puliyala."
19 Ebema: Ya:sute iba:tamo negiya:, "Eiye, la: nanitabokobi midia: epolata! La: natamo mibo ikanamenamata, ebema: na ubia:nola tete geyageyalo la:go okolinama:! La: koi natamo nemaga:la:!"
20 Ebene iba:te ebe koi Ya:sutamo demagatiya, kuba uliyanate Ya:suko umite koi kubanomamo

ebo lawiya. Koite opamo gate wageleolo eba igili-
gautalo ebeno tabone pakote pemaimiomitiya.
21 Ebe tetelo Ya:sute koino nabiwi nalatediya,
“Ebe me tanalo kebako tetelo kowagilimile?”

Ebete nowamiya, “Gudu da:peso tetelo wag-
ilimi.
22 Tete bilibilinomolo kuba uliyanate ebe elamo
keba:idilo, ega:walo obamo keba:idilo, eba kunu
amitina ebe kanakapuima:. Ebema: a:imano
elawo tanalo modobola:ka: a kowalubima:? Ela-
wote modobolo ditametana, a nilakapoiamelo
ebe nowalubiye.”

23 Ya:sute ebetamo negiya, “Mabu keleka:
a:ma:le naimano elawo tanaloma: danana:wa:?
Me tanalo naimano tanaloa:, ebe a:imano
tanalola! Modobola a:ma: Godoko nanitabokobi
na:mida:, ebene a:ma:godolo elawo bitanamene
iyaiya tanalo bilibilinomo osiyodilolema:.”

24 Ebe tetenomolo koino nabiwite kawono-
mamo negiya, “Na nanitabokobi na:miditamo
wiyasiya naimano nanitabokobi midi tanalo
da:pesola. Kawokobi na:midinama:!”

25 Ebene epo epetapi bilibilinomate eba pela-
menapelo, Ya:sute ibi ulamete kuba uliyana
kawiya analo negiya, “Taboa:dawa ega:walo galo
tamiome uliyana, nale a:ma: nanamata, ebe-
godone nemaigawete na:toa! Walo ebetamo
akopopegala:!”

26 Ebe tetelo kuba uliyanate kawiya
gepatelo koi opamo ba:idilote, ebene koite
kubanomamo wageleolo kuba uliyanate
ebegodone da:nemaigiya, ebete a:emu ebo

kapitani. Ebe mabuma: epetapiate negeliya,
“Ebe a:e,”
27 wiyasiya Ya:sute ebe kotamo lawete dadi-
patiya ebe ebo maigiya.
28 Ebene Ya:sute moto guamo da:nopegiya, epo
epetapino pola:na: tetelo ebe waloma:tapiate ebe
nalatediya, “Mabu keleka: ale kuba uliyana ali-
boma: ka:modobaka:?”
29 Ebete ibino tabo eba wiyalo negiya, “Kebe
dawate ebeno okoli magumulo Godago tabo dege-
lanaka, ebe kapiyate mako kuba uliyana kali-
bomene.”

Ya:sute Ebeno A:e Tanaloma: Walo Da:kegiya
Ma:t 17.22-23; Luk 9.43-45

30 Ebene iba:te ebe duliyomolo atepate Ga:lili
opodo eba petolamelo, Ya:suko ubia:nola ebete
kebolo ka:lutiyale epate iyatawaoma:,
31 mabu ebete ebe waloma:tapi iyaiya tanalo
epetapi iyatulamiti. Ebete ibi iyatulamelo negiya,
“Godote Epono Naniwi kubakuba epono kotamo
kiyatimene, ebene iba:te ebe kanakapuima:na:,
wiyasiya ebete netewa-kapiya egelalo a:ene walo
ka:kemaigamene.”
32 Wiyasiya Ya:sute degiya ebe waloma:tapiate
ebe tabono magumu wadenomamo kemalagidi-
lutiya:, ebema: iba:te me tanaloma: Ya:suko
alateda:ma: na:toletoleutiya.

Kawodawama: Potele Na:keda:mene
Ma:t 18.1-5; Luk 9.46-48

33 Ebene iba:te Kapeniyama duliyomolamo
da:pelamiya, Ya:sute moto guamo nodolote ebe

waloma:tapi ebo nalateda:liya, “Gabo tetelo la: beda: mabuma: kegelawitakama?”

34 Iba:te tabo kowaimiya: mabu iba:te ib-
ino taneba magumulo potele kawoma: eda:ma:
apaminateuitiya.
35 Ebe mabuma: Ya:sute okolite ebeno 12
waloma:tapi ebetamo ka:la:mite iba:tamo
negiya, “Kebe lumagite kawoma: eda:ma:
ubi diyatimene, ebete ebe a:ka:tuwa:
walogabodawama: midite epetapino wiya:
wokodawama: neda:mene.”
36 Ebene Ya:sute gudu da:peso lawete
ibino tetenomamo adipite, ebe kotamo eba
a:wiyamidalo iba:tamo negiya,
37 “Kebe lumagite naimano mailamo mako
gudu da:peso kalakalago dowalubina ebete na
walubinina, ega:walo kebe lumagite na dowalu-
binina ebete na kapiya kowalubinina:, ebete na
Alibonedawa Godoko atumu na:kowalubina.”

Ago Gowelaoa:dawa Ebe A Walubidawama: Eda:na

Luk 9.49-50

38 Ebene Yonete Ya:sutamo negiya, “Iyatu-
lamedawa, ale kapiya dubu uima:, ebete a:imano
mailamo kubakuba uliyana daliboliti, wiyasiya
ale ebe kawiya anima: ebe tanalo katepama:
mabu ebe aimano taneba lumagia:.”
39 Wiyasiya Ya:sute iba:tamo negiya, “La:le
ebe ako-odiyobala:. Kebe lumagite naimano
mailamo anoano tanalo dosiyodilomene, ebe
lumagite tote naimano tanaloma: kuba tabo
a:ka:nikiyawaomene,

40 mabu nanitabola, kebe lumagite ago gowe-
laoa:dawama: deda:na, ebete a walubina.
41 Nale la:tamo nani tabo gemo, la:le na Ke-
lisokono epoma: deda:wenama, ebe mabuma:
idawate obo la:tamo dikalametamene, ebete
Godogodone delaemene ebe wade wiyate akala-
tidimene."

Kuba Gabamo Wabuga:ta Tanalo
Ma:t 18.6-9; Luk 17.1-2

42 Ebene Ya:sute walo na:kegiya, "Da:peso
gudute na nanitabokobi eba midininalo, kebe
lumagite ebe kuba gabamo dowabuga:tana, mod-
obola epate ebe lawete ebeno kuwokoba:mo
kawo nokolanomo ma:midaomete kewa: kolo-
mamo neba:idiloma:na:, ebete atu kuba tanalo
gudu iditamo osiyodilokapoma:.
43 Ega:walo a:imano kotote a:ma: kuba
gabamo dowabuga:tatana, notowamida!
Modobola a:ma:le kapiya kotago Godokono
Igilo Duliyomolamo nopegama:, modoboa: koto
netewago Ela Opamo toma:. Nanitabola, ebe
opolo elate uwomua: tetelo nowaena,
44 ebolo a:elao epono ape denalenaka ebe
ea:ga:te ka:elaona:, ega:walo elate ka:egana:.†
45 Ega:walo a:imano agowate a:ma: kuba
gabamo dowabuga:tatana, notowamida!
Modobola a:ma:le kapiya agowago Godokono
Igilo Duliyomolamo nopegama:, modoboa: agowa
netewago Godote a:ma: Ela Opamo neba:idiloma:.

---

† **9:44:** Mak 9.44 ega:walo Mak 9.46 buka apuapuno tabo Makate bukamo kakuloliya:, wiyasiya ebeno buka osiyodilo walogabo apune nanitabokobi mididawa idite akuloliya.

46 Ebolo a:elao epono ape denalenaka ebe
ea:ga:te ka:elaona:, ega:walo elate ka:egana:.
47 Ega:walo a:imano balidite a:ma: kuba
gabamo dowabuga:tatana, nemagoba:!
Modobola a:ma:le balidi kapiyago Godote Kawo
Elawodawama: deda:na ebe duliyomolamo
nopegama:, modoboa: balidi netewago Godote
a:ma: Ela Opamo neba:idiloma:.
48 Ebolo a:elao epono ape denalenaka ebe
ea:ga:te ka:elaona:, ega:walo elate ka:egana:."
49 Ebene Ya:sute tabo idi ma kunu kegiya,
"Epate solu baeamo keba kunu kalomonake,
Godote epo bilibilinomono ilukuli tanalamo
ebeno ela eba kunu kapalomolaemene.
50 "Solu wadenomola, wiyasiya lumagi idino
solu golate dalatidimene, a:ma:le walo solukobi
midima: a:ka:modoboaemene. Ebema: Godokono
solute la:imano taneba magumulo nitanamene,
iyo, modobola idite idi nilakapoimilo eba kunu
nilukuliniyala:."‡

10

Kamiyale Alibuti Tanalo
Ma:t 19.1-12; Luk 16.18

1 Ebene Ya:sute Ga:lili opo atepate Yudiya
opodo petote Yodane Kolomo apuamo gito ne-
maigiya. Ebe tetelo epo bilibilinomate ebe-
tamo walo da:ka:pelamiya, ebene ebete ibi walo
na:kiyatulamiya mabu ebeno osiyodilo tanalo ma
kunula.

‡ **9:50:** Buka ka:la:mioledawa, Ya:sute degiya ebe uli tabono magumu ma kunula, solu ebe nanitabokobi mididawano okoli tanalola.

2 Ebene Pa:lisi tanebapi epetapiate pelamete,
Ya:suko kuba gabamo ka:powabuga:tama:
ebe napalatediya, “Dubute ebeno kamiyale
dalibutimene, Godokono Totomu Tabo
bakadikanalemene?”
3 Ya:sute wiyasiya iba:tamo negiya, “Mosesete
la: beda: totomu tabo kanaletiyala?”
4 Iba:te negeliya, “Dubute ebeno kamiyale al-
ibutima: Mosesete gabo atamo ma kunu osiy-
odiliya, dubute ebeno ubi diyatimene, ebete
kamiyale alibuti pepa osiyodilote ebetamo gito
kikaemene.”
5 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “Mabu
la:imano tepo magumu kodakoda-ibinomola,
Mosesete kamiyale alibuti tabo Godokono
Bukamo ebema: iyatiya.
6 Wiyasiya numa:la:, dopamo Godote me opo
dosiyodiliya, ebe tetelo ebete dubula kamiyalela
osiyodiloliya.
7 Me mabuma: dubute ebeno nabiwila
menokola miyapate ebeno kamiyala:go kapiya
bailo kokolioma:na:,
8 ebene ibi netewapiate kapiyama: eda:te walo
iyama: a:keda:ma:na:. Iyo, ibi kapiyanomola.
9 Numa:la:, Godote ibi netewapi kapiyakobi
a:midiliya, ebema: lumagite ibi iyakobi midilima:
modoboa:.”
10 Walone moto gulo Ya:suko waloma:tapiate
ebe tabono magumuma: ebe danalatediya,
11 ebete iba:tamo ma kunu giya, “Kebe lumagite
ebeno kamiyale alibutite kamiyale idi daidimene,
ebete Godokono ololo apulo ebe kamiyale pilolo
kaidimene,

12 ega:walo kebe kamiyalete ebeno dubu alibu-
tite dubu idi delaemene, ebete ebe dubu atumu
pilolo kelaemene.”

Ya:sute Guda:tamo Koto Dowatiolelamiya
Ma:t 19.13-15; Luk 18.15-17

13 Ebene epo epetapiate ibino gudi Ya:sutamo
nemagataliya, ebete iba:tamo koto eba watiole-
lamelo Godoko kanama: ebete ibi wadenomamo
kowalubilinama:. Wiyasiya ebe waloma:tapiate
ebe epo kawiya analelo ibi dodiyoboliya,
14 Ya:sute ibino osiyodilo tanalo umite iba:tamo
dowalo negiya, “Gudi natamo pelaema: mod-
obola. Ako-odiyobola:la:, mabu mako epate
Godote Kawo Elawodawama: deda:na ebe duliy-
omolamo ka:nopilaoma:na:.
15 Na la:tamo nani tabo gemo, kebe lumagite
gudu da:pesomu aimano Kawo Elawodawa
Godoko lawea:no, ebe lumagite ebeno Kalakala
Duliyomolamo a:ka:nopegamene.”
16 Ebene Ya:sute guda:tamo koto eba watiole-
lamelo Godoko ebo aniya, ebete ibi wadeno-
mamo kowalubilinama:.

Inamabu Bilibilinomago Dubute Ya:sutamo Da:piya
Ma:t 19.16-30; Luk 18.18-30

17 Ebene Ya:sute maigate gabodo eba tu-
talo, dubu idite ebetamo na:puligate pupamo
nokolite ebe naniya, “Wade Iyatulamedawa,
na beda: tanalo osiyodilote uwomua: igilo ebo
na:kelaemo?”
18 Ya:sute ebetamo negiya, “A:ma:le na
wadedawama: beda:ma: keka:na:miawa:?

Wadedawa idi puliyala, Godoko kapiyate
wadedawanomola.
19 A:ma: Godokono Totomu Tabo iyatawala.
Lumagi akoanakapuma:la:, lumagi idino
kamiyale pilolo akolawa:la:, inamabu pilolo
akouwata:la:, lumagi idino tanaloma: a:da: tabo
akokiyawala:, lumagino inamabu a:da: gabodo
akouwata:la:, ega:walo a:imano menokola
nabiwila ibino tabamo na:tuduwatanakiye.”
20 Wiyasiya ebete Ya:sutamo negiya, “Iyatu-
lamedawa, na da:peso tetene wagilimite me to-
tomu bilibilinomo kodakodalo uwatete kapiya idi
kadikanaliya:.”
21 Ebene Ya:sute ebe uminate nilakapoimilo
ebe naniya, “Kapiya tanalote a:ma:godolo
ka:modobona:. Modobola, a:ma: toawete,
epetapiate a:imano inamabu bilibilinomo
maniamo uwateometate, a:ma:le ebe mani
nigologolopiatamo gito na:nikalamola:.
Ebe tetelo a:ma: walo ka:pa:wete na
nowaloma:eniye, ebene a:imano inamabu
bilibilinomate Godokono Unu Duliyomololo
ka:nepola:nama:na:.”
22 Ebete ebe taboma: dopo mibonomoma:
eda:te tepo mibago gito tiya, mabu ebe inamabu
bilibilinomagodawanomola.
23 Ebema: Ya:sute ebe waloma:tapi ulamolelo
nanaliya, “Godote Kawo Elawodawama: deda:na,
inamabu bilibilinomagopiate ebe duliyomolamo
nopila:oma: kodakodanomola!”
24 Ebe tetelo ebe waloma:tapiate ebeno
taboma: nanoanoutiya, ebene Ya:sute iba:tamo
walo na:kegiya, “Naimano ekakiala:, Godote

Kawo Elawodawama: deda:na, epate ebe duliyomolamo nopila:oma: kodakodanomola!

25 Numa:la:, ka:molo-goeote* kaliku waluono moe iyado nilupigama: kodakodama: eda:na, gaboa:nola. Atumu inamabu bilibilinomago-dawate Godokono Kawo Elawodawano duliy-omolamo nopegama: kodakodanomoma: eda:na, gabote nanitabonomolo a:kitanamene."

26 Ebene iba:te kawonomamo la:wa:ote, ibi a:ka:tuwa: ibino taneba magumulo negelitiya, "Ya:sute dege ebe tabote nanitaboma: deda:na, piyate modobola:ka: Godote ibino igilo mula:lelaema:?"

27 Ya:sute ibi ulamenate negiya, "Epate a:ka:tuwa: ibino igilo mula:lema: modoboa:, wiyasiya Godoko kapiyate modobola mabu ebegodolo elawo bitana iyaiya tanalo bilibilinomo osiyodilolema:."

28 Ebene Pitate Ya:sutamo negiya, "A:ma: numa:, a inamabu bilibilinomo miyapate a:ma: nowaloma:enata."

29 Ya:sute iba:tamo walo na:kegiya, "Na la:tamo nani tabo gemo, kebe lumagite ebeno moto, o ebeno nanila nanikubila ekakila, o ebeno menokobila nabila gudila ega:walo ebeno opo, ebete na mabuma: ega:walo Godokono Wade Tabo kiyawaoma: ebe tanalo da:miyapamene,

---

* **10:25:** Ya:suko tetelo Yu epono tanalo ma kunula, iba:te alagiole ka:molo-goeogoeo kawokawonomamo ibino woko osiy-odilolenakiya. Iyo, iyaiya tete epetapilo ka:molo-goeogoeate ibino inamabu watanakiya mulu opamo, ega:walo tete epetapilo iba:te pema: watenamiya.

30 ebete me tetelo motola, nanila, nanikubila, ekakila, menokobila, gudila, ega:walo opo kawonomo walo ka:kuwatemene. Ega:walo ebe atu tetelo epate temeteme tanalo ebetamo kikameoma:na:, wiyasiya walone nale ebetamo uwomua: igilo kikaemamo.
31 Iyo, nanitabola, ka:lo dopopi bilibilinomo da:pola:na, iba:te walone walogabopima: keda:oma:na:, ega:walo ka:lo walogabopi da:pola:na, iba:te walone dopopima: keda:oma:na:."

Ya:sute Ebeno A:e Tanaloma: Walo Da:kegiya
Ma:t 20.17-19; Luk 18.31-34

32 Ebene Ya:sute ebe waloma:tapiago Yelusalema kawo duliyomolamo eba tolamitalo, ebete ibi dopolamete tuti. Ebe tetelo ebe waloma:tapiate woki bilibilinomoma: eda:utiya, ega:walo kebe epate ibino walogabo apune da:pelamitiya iba:te atumu na:ka:toletoleutiya. Ebene Ya:sute ebeno 12 waloma:tapi uwatete, ebetamo da:pemaima:na: ebe temeteme tanaloma: ibi eba iyatulamelo negiya,
33 "La: nolowiala:. A Yelusalemamo tolamitama:. Ebolo Godote Epono Naniwi epatamo kikalaemene, ebene Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi ega:walo Godokono Totomu iyatulamepi, iba:te ebe anakapuima: gelate Yua:piatamo ebo kikalaema:na:.
34 Ebene ebe epate ebe kalakalatete, ebetamo kowe meolete, pa:ka:pa:ka:mo ebe a:na:ma:ga:midaote kanakapuima:na:, wiyasiya

ebete netewa-kapiya egelalo aːene walo kaːkemaigamene.”

Yaːimesiko Egaːwalo Yoneko Ibaːte Kuba Wokiamo Yaːsuko Tanalo Idimaː Daniya
Maːt 20.22-28

35 Ebene Sebedikono gudi Yaːimesiko egaːwalo Yoneko ibaːte pete Yaːsutamo naːpegeliya, “Iyatulamedawa, a ubila ale aːmaː bedaː tanalomaː danatamene, nikaeamiye.”
36 Yaːsute ibi nanaliya, “Laː bedaː tanalo ubilaːkaː nale laːtamo ikalaemaː?”
37 Ibaːte tabo eba wiyalo negeliya, “Aːmaːle Kawo Elawodubumaː dedaːemene, a ubila aːmaːle degeaemene idawate aːimano tumudi apulo egaːwalo idawate pele apulo aːimano kawo alonomo magumulo kilukulitamaː.”
38 Wiyasiya Yaːsute ibaːtamo negiya, “Laːle na wade wokiamo kananaːwitaː. Laː modobolaːkaː nale daːnimo ebe temeteme kalilaːmo nioma:? Laː modobolaːkaː Godote na aːe tanalamo daducaːmidanemene ebe tanalamo laː waducaːmidaolemaː?”
39 Ibaːte negeliya, “A modobola.”

Yaːsute ibaːtamo negiya, “Me tanalo nanitabola, nale daːnimo walone tetelo laː atumu ebe kalilaːmo niawete temeteme bolowionakomata, egaːwalo Godote na daducaːmidanemene ebe aːe tanalamo laː kaducaːmidaolemaːta.
40 Wiyasiya naimano tumudi apuamo egaːwalo pele apuamo ilukuli tanalomaː nale aːkegemo. Godote piyatamo dosiyodilolelamiya ibinomate ebolo kaːpolaːnamaːnaː, iyo, me tanalomaː ebete aːkaːtuwaː kegemene.”

41 Ebene Ya:suko waloma:tapi teni epetapiate
ebe tanalo olowite, Ya:imesiko ega:walo Yoneko
iba:tamo na:dowautiya,
42 wiyasiya Ya:sute ibi bilibilinomo ebetamo
ka:la:mite ibi nanaliya, “La: iyatawalata, Godoko
nanitabokobi midia:pino kawokawo dubate ibi
a:ka:tuwa: ibi eba wadipalatelelo epo epetapi
elawamo analenaka, iba:te ibino ubi tanalamo
ka:tudila:onama:.
43 Wiyasiya la: ebako epoma: a:keda:oaema.
Kebe lumagite la:imano kawodawama: eda:ma:
ubi diyatimene, ebete la:imano wiya: woko-
dawama: neda:mene,
44 ega:walo kebe lumagite dopodawama:
eda:ma: ubi diyatimene, ebete la: bilibilinomono
idoko motono wokodawama: neda:mene, iyo,
ebe a:ka:tuwa: ebe oponomamo iyatinomo
niyatimene.
45 Numa:la:, Epono Naniwite da:piya, ebe
ubia:nola me opo epate ebetamo wiya:
wokopima: eda:oma:, wiyasiya ebete na:piya
epatamo wiya: wokodawama: ka:peda:ma:,
ega:walo ebeno igilo iyabaiamo iyatite ebeno
a:e wiyate epo bilibilinomo epetapi Saitanakono
idoko motone gito kowagailima:.”

Ya:sute Batimiyasikono Balidi Wadekobi Da:midilimiya

Ma:t 20.29-34; Luk 18.35-43

46 Ebe tetelo Ya:sute ebe waloma:tapiago Yeliko
kawo duliyomolamo pelamete, ebene iba:te epo
bilibilinomo epetapiago kapimiya ebe duliy-
omolone pemaimite eba tolamelo, Timiyasikono
gudu Batimiyasiko balidi tamio dubula, ebete

gabo niyakabolo eba okolitalo epo epetapi manima: ebo toweolamiti.
47 Ebene ebete Nasalete duliyomolodawa
Ya:sukono pe tanalo olowite kawonomamo
negiya, “Ya:su, Da:ibidikono A:la:mu! A:ma:le
na na:nilakapoinama:!”
48 Ebe tetelo epo epetapi bilibilinomate
ebe kawiya analo nodiyobiya ebete taboa:no
kokolitama:, wiyasiya ebete kawonomamo walo
na:kegiya, “Da:ibidikono A:la:mu! A:ma:le na
na:nilakapoinama:!”
49 Ebene Ya:sute ebamo utite negiya, “La: ebe
mamo neka:miala:.”
Ebene iba:te ebe balidi tamio dubu eba ka:milo
ebetamo negeliya, “Nekalakala, ebete a:ma:
peka:mitata! Nemaiga!”
50 Ebe tetelo ebete ebeno lubudino kaliku
iyabaiamo ba:idilote, samonomamo maigate
Ya:sutamo ebo piya.
51 Ebene Ya:sute ebe nalatediya, “A:ma: beda:
ubi kiyata:wita nale a:ma:tamo kosiyodiloma:?”
Balidi tamio dubute negiya, “Iyatulamedawa,
na ubila inamabu wadenomamo kulamolema:.”
52 Ya:sute ebe naniya, “A:ma: na:toa. A:imano
nanitabokobi midi tanalote a:ma: wadekobi
a:mida:ta,” ebema: nanitabola, ebe tetenomolo
ebeno balidite wadekobi dolowiomiya, ebete ebe
to gabodo Ya:suko ebo waloma:tiya.

11

Ya:sute Yelusalema Kawo Duliyomolamo Da:nopegiya

Ma:t 21.1-11; Luk 19.28-40; Yon 12.12-19

1 Ebene iba:te Yelusalema kawo duliyomolo
niyakabamo eba pelamelo, Betapa:gi duliyomolo
ega:walo Betani duliyomolo tatalido tolamete
Olibi Kewakewa Unu Damelamo ebo nemaimiya.
Ebe tetelo Ya:sute ebe waloma:tapi netewa
dopamo eba nalibolelo
2 ibi nanaliya, “La: ebe niyakabo duliyomolamo
toawete, ebe duliyomolamo da:nemaima:ema
donoki-goeo da:peso ala:mo ma:midao
ka:numa:digamamota, lumagite dopamo ebe
unamo kokoliya:. Modobola la:le ale pamiawete
nemagaiyala:.
3 Idawate la:tamo degemene, ‘La: me
tanalo beda:ma: kosiyodilawitama?’ la:
wiyasiya ma kunu negeliyala:, ‘Kawodawate
donoki-goeo ubila, ebete walo samonomamo
kakapalibomene.’ ”
4 Ebene iba:te tote, gabolo donoki-goeo da:peso
gigiyu niyakabolo ma:midao numite ale ebo
nepamiya.
5 Ebema: piyate ebolo da:pola:niya iba:te ibi
nalateda:liya, “La: ale beda: mabuma: kepami-
awitama?”
6 Ebene Ya:sute ibi netewapiatamo dopamo
kebe tabo kegiyale, iba:te ebe atu tabo ibi
danaliya ebe epate ibi gito miyapiya.
7 Ebene iba:te ebe donoki-goeo da:peso
Ya:sutamo magaete, ibino watubino kaliku
donoki-goeo unamo alomomete, Ya:sute ebe
kaliku unamo ebo okoliya.
8 Ebe tetelo epo epetapi bilibilinomate ibino
ga:ga:ga:ga: kaliku pupukulamete gabamo
apoago tolamiya, ega:walo epetapiate gabo

tametamene puwala otolete gabamo atumu kapotameonatiya.
9 Ebene piyate da:dopiya ega:walo Ya:sukono walogabo apune da:pelamitiya, ibi bilibilinomate kawonomamo ma kunu gelitiya,

“Godoko nadipata:la:!
Godo, a:imano mailago da:pita,
modobola a:ma: ebe lumagi kawokobi na:midiye!
10 Iyo, aimano ewono nabiwi Da:ibidikono a:la:mute
Kawo Elawodubuma: deda:na,
modobola a:ma:le ebe kawokobi na:midiye!
O epala:, la: Godoko moiolo
unamo nadipata:la:!”

11 Ebe tetelo Ya:sute Yelusalema kawo duliyomolamo nopegate, Godoko Amamateno Iya Motamo nodolote inamabu bilibilinomo ulamola:go ebo petiya, ebene dadimoni ebete Betani duliyomolamo walo na:ka:toni ebeno 12 waloma:tapiago.

Ya:sute Da:imi Noloa: Umei Kewa Dumiya*
Ma:t 21.18-19

12 Egela idilo iba:te Betanine walo da:ka:pelamitiya, gabo tetelo Ya:suko bae kape tanalo eba piyatawalo,
13 ebete umei kewa paagono muluamo pumite, da:imi olema: ebamo gito tiya. Wiyasiya ebete

* **11:11:** Epate umei kewano mailo Gogodala tabamo salibisama: ka:minaka.

ebamo da:nemaigiya paanomoiya nulamiya, mabu ebe tete umei da:imi kewano nolo tetea:,
14 ebema: ebete ebe umei kewatamo negiya, “Uwomua: tetelo epate a:ma:godone da:imi a:kenaonakoma:na:!” Ebe tabo ebe waloma:tapiate olowiya.

Ya:sute Godoko Amamateno Iya Moto Wadekobi Da:midiya

Ma:t 21.12-17; Luk 19.45-48; Yon 2.13-22

15 Ebene iba:te Yelusalemamo nemaimite Godoko Amamateno Iya Motamo tolamete, ebe motolo Ya:sute inamabu olowamepi nulamete elawonomamo na:na:ma:lateliya, ega:walo ebete mani odowaolepino patapata bigo olowamepino ilukuli patapatago ebo noba:midaolelamiya.
16 Ega:walo Yelusalema duliyomolo epate ibino inamabu apune apune dowadaenakiya, iba:te ebe inamabuago Godokono Motono kala magumudo podolote apudo da:nemaimionakiya, Ya:sute ibi ebe mabuma: odiyoboliya.
17 Ebe tetelo ebete epo eba iyatulamelo negiya, “Nanitabola, Godokono Bukalo tabo ma kunu bitana, ‘Naimano Moto iyaiya opo bilibilinomono epate Godoko Amamate Motoma: kegelama:na:, la:le wiyasiya pilo epono motoma: a:midimata!’ ”

18 Ebene Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi ega:walo Godokono Totomu iyatulamepi, iba:te ebe tabo olowite Ya:suko anakapuima: gabo waditiya, wiyasiya iba:te ebe na:tolemitiya mabu epo bilibilinomate ebeno iyatulame tanaloma: anoanolo nekalakalautiya.

19 Ebene dadimoni Ya:suko ega:walo ebe
waloma:tapi ebe kawo duliyomolone walo
na:ka:tolameniya.

*Ya:suko Waloma:tapiate Umei Kewa Alawoma:
Eda: Dumiya*
Ma:t 21.20-22
20 Egela idi duiyanomolo iba:te kawo
duliyomolamo walo eba ka:pelamitalo, umei
kewa dolodolone wagilimite apa:mo pemaiga
alawoma: eda: ebo pumiya.
21 Ebene Ya:sute dopamo beda: tabo kegile,
Pitate ebe tanalo malagidilote Ya:sutamo negiya,
"Iyatulamedawa, numa:! A:ma:le kawiya
danawia ebe umei kewate alawoma: edi!"
22 Ya:sute wiyasiya iba:tamo negiya, "La:
Godoko nanitabokobi na:mida:la:.
23 Na la:tamo nani tabo gemo, kebe lumagite
nanitabokobi midilo me damelamo ma kunu
degemene, 'A:ma: kewa: kolomamo na:toatepa!'
ebene ebete tepo magumulo woki netewama:
eda:no, ebe tanalote pemaigama: nanitabokobi
da:midimene, ebete ebe tanalo nanitabolo
kuimene.
24 Ebema: nale la: nanalemata, la: beda:
tanaloma: Godoko da:toweoma:ema, la: ebe
tanalo iyalo laema: gelalo nanitabokobi
na:midiyala:, ebene la: ebe tanalo nanitabolo
kelaemamota.
25 Ega:walo kebe tetelo la:le maimiawete
Godotamo towetowe tabo degelaema, ebene
lumagi iditamo dowa tanalote ditanamene,
la: ebe lumagino kuba egebolema:wete
na:dodolomatilimiyala:, ebene la:imano Unu

Duliyomolono Nabiwite la:imano kuba egebolelametate atumu ka:ka:dodolomatililaema:ta.
26 Wiyasiya la: epono kuba egebolelama:wete dodolomatililamea:no, la:imano Unu Duliyomolono Nabiwite la:imano kuba egebolelametate a:ka:dodolomatililametamene.”†

Yu Watowatopiate Ya:sukono Elawo Mabuma: Ebe Dalatediya

Ma:t 21.23-27; Luk 20.1-8

27 Ebe tetelo Ya:suko ega:walo ebe waloma:tapi Yelusalema kawo duliyomolamo walo na:ka:pelamiya. Ebene Ya:sute Godoko Amamateno Iya Motolo eba nepata:lo, Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi, Godokono Totomu iyatulamepi, ega:walo kawokawo dubu epetapi, iba:te ebetamo pelamete
28 ebe ma kunu palatediya, “A:ma: me iyaiya tanalo pokono elawamo kosiyodilola:wena? Ega:walo me elawo potele kikametia, a:ma:le me tanalo kosiyodilola:wenama:?”
29 Wiyasiya Ya:sute iba:tamo negiya, “Nale kapiya tanaloma: la: kalateda:lemamota. La:le na wiya tabo wadenomamo dowaminama:ema, ebene nale me tanalo pokono elawamo kosiyodilolenamo, ebe tanalo nale la: ebo kanalemamota.
30 Naimano alateda: tabo ma kunu bitana la:tamo, Yonete epo obamo dowaduba:midaolenaki, ebe elawo ebetamo potele kikamile, Godotela:ka: o lumagitela:ka:?”

---

† **11:26:** Mak 11.26 buka apuno tabo Makate bukamo kakuloliya:, wiyasiya ebeno buka osiyodilo walogabo apune nanitabokobi mididawa idite akuloliya.

31 Ebema: ibi a:ka:tuwa: ibino taneba magumulo apaminateuilo negeliya, “Ale degelama: Godote Yonetamo elawo ikami, ebete kegemene, ‘Mabu keleka: la:le ebeno tabo nanitabokobi ka:mida:wea:?’
32 Ega:walo a modoboa: ebe ma kunu anama:, me opo lumagite Yonetamo elawo ikami.” Iba:te epono dowa tanaloma: toletoleolo tabo ma kunu geliya, mabu ibi iyatawala epo bilibilinomate Yoneko Godokono nanitabo woki awokalimidawama: gelana.
33 Ebema: iba:te ibino tepo magumuno woki waminaolelo Ya:sutamo negeliya, “Yonekono elawo mabu a iyatawa:.”

Ebe tetelo Ya:sute iba:tamo negiya, “Ebema: nale la: atumu akanaletama nale me iyaiya tanalo pokono elawamo kosiyodilolenamo.”

12

Tupina Da:imi Pali Atila:pino Iyatulame Oi
Ma:t 21.33-46; Luk 20.9-19

1 Ebene Ya:sute oi tabo ida:mo ibi ma kunu iyatulamiya, “Dubute pali osiyodilote tupina da:imi kewa bilibilinomo ebo ami, ebe da:imino mailo ebe gala:ipi da:imila. Ebene amio tanalote dolopoligi, ebete kala ga:dimite, da:imi ii egedioleno nokola bobo obobote, pali atila:pino unu nupunupu ebo eti. Ebe tetelo ebe dubute ebeno pali atila:pi dubu epetapiatamo gito atepi, iba:te ebolo woko eba osiyodilonalo, ebe pali wadenomamo umilo ebeno da:imi kuwatolemenakoma:, ebene ebete mulu oponomamo gito ti.

2 “Ebene da:imi tapio tete da:pi ebete pali
atila:piatamo wiya: wokodawa napalibi, ebete
iba:godone da:imino mani magumune ebeno ka-
wodawano apu ka:pelaema:,
3 wiyasiya iba:te ebe lawete gaubamo anagal-
imiote inamabua:no gito nalibiya.
4 Ebene pali namutudawate wiya: wokodawa
idi walo dakapalibi, wiyasiya iba:te ebe watolo
eba kanagalimiolo ebe ilipo ikamete atumu gito
kalibiya.
5 Ebene ebete wiya: wokodawa idi walo
dakapalibi iba:te ebe anakapumiya. Ebene wiya:
wokopi bilibilinomo epetapiate da:pelamiya,
iba:te atumu epetapi anagilamolete gito aliboliya,
wiyasiya iba:te epetapi anakapulamoliya.

6 “Ebene namutudawagodolo kapiya idi dokoli-
nami, ebe gudu ebete kawonomamo malagidilon-
ami. Ebema: walogabonomone ebete ebe gudu
eba palibolo ebeno wokilo negi, ‘Nanitabola,
iba:te naimano gudutamo ka:tudila:oma:na:.’

7 “Ebe pali atila:pi dubate wiyasiya ibino
taneba magumulo negeliya, ‘Numa:la:, me
gudute nabiwino inamabu namutudawama:
deda:mene, ebe gudute na:pe. Ebema: modobola
ale ebe anakapumite ebeno pali lawenomo
kelaemalema:,’
8 ebene iba:te ebe lawete anakapumite palino
kala magumune gito neba:idiliya.”

9 Ebema: Ya:sute olowiopiatamo negiya,
“La:imano woki keba kunula:ka:, pali
namutudawate beda: tanalo na:kosiyodilomene?
Nanitabola, ebete pete pali atila:pi

panakapulamete ebeno pali epetapiatamo
ka:pikalaemene.
10 Iyo, la: dopamo Godokono Bukalo me tabo
nanitabolo eka:la:mioliamata,

‘Moto etepiate iyabaiamo diyatiya,
ebe alote wiyasiya
motono elawo mabuma: eda:na.
11 Me tanalo Godote osiyodili,
ebema: aimano wokilo nanoanoutama:!’ ”

12 Ebema: Yu watowatopi dubate Ya:suko
laema: ubila mabu ibi iyatawala ebete me
iyatulame oi ibino tanaloma: kiyawaiya, wiyasiya
iba:te epo tolelamelo ebe atepate gito tolamiya.

*Loma Epono Kawo Elawodubunomo Sisatamo**
Ta:kese Mani Ikameo Tanalo
Ma:t 22.15-22; Luk 20.20-26

13 Ebene Yu watowatopiate Pa:lisi tanebapi
epetapi ega:walo Kawo Elawodubu Elodikono
tanebapi Ya:sutamo aliboliya, iba:te ebe kuba
gabamo eba nowabuga:talo ebete kebako tabo
gelo ebe ebo kelaema:.
14 Iba:te ebetamo pelamete a:da: elemasigi
gabodo na:pegeliya, “Iyatulamedawa, a
iyatawala a:ma: nani tabo lumagilata.
A:ma: epetapino gito gela tanalamo

* **12:12:** Sisako ebe Loma epono Kawo Elawodubunomola, opo kawonomolo ebe kapiya elawonomoma: eda:nami. Ebete ebeno gowelaopi iyaiya opamo alibolenaki, ebene iba:te ebe iyaiya opolo eba nilukulionalo epagodone ta:kese mani kawonomo ebo nuwatelamenakiya, ebe maniamo ibino Loma gabamanino iyaiya woko kosiyodilolenama:.

ka:tuduwatawenakoa:, ega:walo a:ma: epo unu nikapiamo kulama:wena:, ma kunu lumagi idi atepalo lumagi idi ebo a:kelawa:emene. Iyo, a:ma: epo Godokono gabo wadenomamo iyatulamenata, ebema: a nanaa:, Loma epono Kawo Elawodubunomo Sisatamo ta:kese mani ikameoma: modobola:ka: o kubala:ka:? A ebetamo ba:kikameoma: o a:kikameoma:?”

15 Wiyasiya Ya:sute ibino mena netewa tanalo iyatawate iba:tamo negiya, “Mabu keleka: la:le na masiginima: dowagela:witama? La: mani kapiya natamo nikanama:la:, na kuimamo.”

16 Ebene iba:te mani kapiya ebetamo dikamiya, ebete ibi nalateda:liya, “Me manilo da:pola:na, mailo ega:walo ololo pokonola:ka:?”

Iba:te negeliya, “Kawo Elawodubunomo Sisakonola.”

17 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “Sisakono inamabu Sisatamo nikameala:, wiyasiya Godokono inamabu Godotamo nikameala:.”

Ebema: iba:te ebeno taboma: kawonomamo anoanoutiya.

A:e Magumune Igilamo Maimio Tanalo
Ma:t 22.23-33; Luk 20.27-40

18 A:e magumune maimioa:noma: degelana, ebe epo Sa:diyusi taneba epola.† Ibi epetapiate Ya:sutamo pelamete tabo ma kunu pegeliya,

---

† **12:18:** Ya:suko tetelo Sa:diyusi epo ebe Yu epono taneba idila, iba:te Pa:lisi tanebapino iyaiya totomu bilibilinomamo ka:tudila:onakia:. Ega:walo epate a:elaote a:ene walo kemaimiote Godotamo da:nemaima:na:, ebe tanalo Sa:diyusi tanebapiate nanitabokobi ka:midinamia:, ebema: iba:te ebe atu nanitabokobi midia: tanalamo epo iyatulamenakiya.

19 “Iyatulamedawa, Godokono Bukamo
Mosesete tabo ma kunu akuloliya, ‘Dubute aːete
kamiyale gudiaːno datepamene, ebeno ekawite
ebe amole lawete ebeno naniwino tanalomaː
gudi nosiyodilolemene.’
20 Kapiya dubuno sebeni koiate ilukulinamiya.
Ibi magumulo dopo gudute kamiyale lawete gudi
ulameaːno aːiya,
21 ebene ebeno ekawite atu kamiyale kelawete
gudi ulameaːno gito kaːiya, egaːwalo tetedawa
idite atumu kowageliya.
22 Ebene ebe sebeni atu alailamaːte gudiaːno
eba kunu aːelaiya, wiyasiya kamiyalete walone
gito aːiya.
23 Ebemaː ibaːte aːe magumune igilamo de-
maimiomaːnaː, ebe Kawo Egelalo ebe kamiyalete
pokono kamiyalemaː naːkedaːmene, mabu ebe
sebeni dubate aidaːtepaiya?”
24 Ebene Yaːsute ibaːtamo negiya, “Mabu laː
Godokono Buka tabo egaːwalo ebeno elawo iy-
atawaː, ebe mabumaː laːimano wokilo epono
aːela tanalomaː kubanu gelanakomata.
25 Numaːlaː, epate aːe magumune igilamo
demaimiomaːnaː, ebe tetelo ibaːte kamiyale
walo aːkaːpiaidiolemaːnaː egaːwalo dubu
aːkaːpuwatolemaːnaː, wiyasiya ibaːte Godokono
Unu Duliyomolono nopopimu bilukulionamaːnaː.
26 Ebe mabumaː Godokono Bukate a niyatu-
amena aːelaopiate aːe magumune maimiomaː.
Iyo, Mosesete diyatiya ebe tabo laː nanitabolo
ekaːlaːmioliamata, ma kunu elate kewalo dowaiti
wiyasiya kewate kolotolitiyaː, ebe tetelo Godote
Mosesetamo negiya, ‘Nanitabola, na Godotela.

A:ibalayamako, Aisa:keko, ega:walo Ya:ikoboko iba:te uwomua: tetelo poko kamamatene, na ebetela.'
27 Ebema: la: Sa:diyusi tanebapi la:imano wokilo na:kemalagidilawenama ebe ewonino igilate olopoligoiya? Ao, kolopoligiya:, mabu a:elaopiate Godoko kamamatena: wiyasiya piyate igilolo dilukulina ebe eponomate ebe amamatena. Me mabuma: la: Sa:diyusi tanebapiate epono a:ela tanaloma: kubanu gelanakomata!"

Kebe Totomu Tabote Kawonomoma: Keda:nale Ma:t 22.34-40; Luk 10.25-28

28 Ebene Godokono Totomu iyatulamedawa idite pete, iba:te degelitiya ebe tabo ebo polowiya. Ya:sute Sa:diyusi tanebapiatamo tabo wadenomamo da:kiyawaiya, ebe tanalo umite ebete Ya:suko nalatediya, "Kebe totomu tabote kawonomoma: keda:nale?"
29 Ya:sute negiya, "Me kawo totomunomola. 'Isalaela epala:, la: nolowiala:! Godoko aimano Kawodawala, ebe kapiyanomola, idi puliyala.
30 A:ma: a:imano Kawodawa Godoko nilakapolo nemalagidilona, a:imano tepo magumunomamo ega:walo a:imano uliyanano elawamo, a:imano woki kawonomamo ega:walo a:imano elawo kawonomamo.'
31 Ega:walo me kawo totomunomo idila. 'A:ma: a:ka:tuwa: a:ma: demalagidilawena, modobola a:ma:le eba kunu a:ma: niyakabolo dokolina ebe lumagi nilakapolo nemalagidilona.' Totomu tabo idite me kawokawo totomu netewa a:kodoilimene."

32 Godokono Totomu iyatulamedawate
Ya:sutamo negiya, “Iyatulamedawa, nanitabola,
a:ma: wadenomamo geata. Aimano Kawodawa
Godoko kapiyanomola, idawa puliyala, kokolina:.
33 Lumagite ebeno tepo magumunomamo
ega:walo ebeno uliyanano elawamo, ebeno
woki kawonomamo ega:walo ebeno elawo
kawonomamo ebete Godoko nilakapolo
nemalagidilonamene. Ega:walo ebe a:ka:tuwa:
ebe demalagidilona, ebete eba kunu ebe
niyakabolo dilukulina ebe epo nilakapolo
nemalagidilolenamene. Nanitabola, me
netewa totomuate kawokawonomoma:
eda:ona, wiyasiya Godotamo ikameo tanalate
kawokawoma: keda:ona:, iyo, epate elamo
madolame sipi-goeogoeo ega:walo nilakapo
inamabu epetapi Godotamo dikameonaka, ebete
negena ebe tanalo bilibilinomate kawokawoma:
keda:ona:.”
34 Ebete tabo wadenomamo degiya, Ya:sute
olowite ebetamo negiya, “Godote Kawo Ela-
wodawama: deda:na, ebe duliyomolamo a:ma:
opegama: tatalila.”

Nanitabola, ebe tetene wagilimite
epate Ya:suko tanalo idima: alateda:ma:
na:toletoleutiya.

Godokono Alibodawa Kelisoko Potelela:ka: Ma:t 22.41-46; Luk 20.41-44

35 Ebene Ya:sute Godoko Amamateno Iya Mo-
tolo epo eba iyatulamitalo negiya, “Godokono
Totomu iyatulamepiate negelana Godokono Al-
ibodawa Kelisoko ebe Da:ibidikono a:la:mula,

ebeno walone gudi magumune kawokalamene.
Wiyasiya me tanalono magumu keba kunula:ka:?
36 Numa:la:, Da:ibidite Godokono Uliyanano
elawamo tabo ma kunu kiyawaiya,

‘Kawodawa Godote naimano Kawodawa Keliso-
tamo nege,
‘A:ma: naimano tumudi apuamo na:pokoliya,
ebene a:ma:go gowelaopi
a:ma:le naimano elawamo ibi
ka:mikitaolema:ta.’ ’ ”

37 Ebene Ya:sute tabo moga:melo walo
na:kegiya, “La: me tabo eba malagidilolo na
nanana:la:, Da:ibidite ebeno a:la:mu Kelisoko
ebeno Kawodawama: ka:milo ebete Godokono
tumudi apuamo okolima: giya, ebema: ebe
tanalote keba kunu na:ka:pemaigamene?”

Nanitabola, ebe tetelo epo bilibilinomate
Ya:sukono tabo kalakalago olowitiya.

Ya:sute Godokono Totomu Iyatulamepino Amama Tanaloma: Degiya

Ma:t 23.1-7,28; Luk 11.37-54; 20.45-47

38 Ebene Ya:sute epo eba iyatulamitalo negiya,
“La:le Godokono Totomu iyatulamepi wadeno-
mamo nulama:la:. Ibi ubila ga:ga:ga:ga: ka-
liku pupuliote olowame bailo eba wapata:lamelo,
epate ibi ebo kowalogolema:.
39 Iyo, ibi ubila a Yu epono balidi ibilam-
ole moto gulo kawokawo dubuno ilukuli bailo
kilukulima:, ega:walo ibi ubila soliyomu osiyodilo
tetelo kawokawo ilukuli bailo ka:pola:nama:.

40 Ega:walo iba:te amoleamoleno inamabu a:da:
elemasigi tanalodo eba uwatelo, ebo opoliyaole-
lamenaka, ebene iba:te ebe tanalo kuba:noma:
gelalo tolamete Godotamo balidi eba nibilam-
olelo ga:ga:ga:ga: towetowe tabo ebo negelanaka,
mabu ibi ubila epate ibino tanalo umilo ibi wade-
wadepima: kegelama:. Ebe mabuma:, nanitabola,
iba:te kuba wiya kawonomo kelaema:na:!”

Amole Kamiyalete Godotamo Mani Dikamiya
Luk 21.1-4

41 Ebene Godoko Amamateno Iya Motolo epate
mani eba alomutalo, Ya:sute ebe mani alomo
bai niyakabolo okolite epono mani alomo tanalo
ulamiti. Inamabu dogodogopi epetapiate mani
kawokawonomo alomutiya,
42 ebene inamabua: amole kamiyale idite pete
netewa mani egege, kapiya toea keba kunula:ka:
eba kunula, ebete ebo palomiya.
43 Ya:sute ebe waloma:tapi ebetamo ka:la:mite
negiya, “Na la:tamo nani tabo gemo, epate mani
dapaloma, me inamabua: amole kamiyalete ibi
bilibilinomo odoili,
44 mabu inamabu dogodogopiate ibino
inamabu epetapi da:luililamenako ebe
inamabu paloma, wiyasiya me amole kamiyale
inamabua:nola. Ebete ebeno uwomu mani
alomonomo apalomo, ebeno bae uwateono
manila.”

13

Godoko Amamateno Iya Moto Kubaimi Tanalo
Ma:t 24.1-2; Luk 21.5-6

1 Ebene Ya:sute Godoko Amamateno Iya Motone eba piwisigitalo, ebeno waloma:tapi magumulo idawate negiya, “Iyatulamedawa, a:ma: nulama:. Me nokola moto iyaiyanomola ega:walo wadewadenonomola!”
2 Ya:sute wiyasiya ebetamo negiya, “A:ma: me kawokawo moto ba:kulama:wita? Me iyaiya motono tanaloma: nokola idite nokola idi unulo a:ka:pola:nama:na:, mabu gowelaopiate nokola bilibilinomo mapitaolete opamo iyalekenomo ka:piyalekema:na:.”

Kawokawo Temetema:te Pelaema: Ya:sute Degiya
Ma:t 24.3-14; Luk 21.7-19

3 Ebene Ya:sute Olibi Kewakewa Unu Damelalo eba okolitalo, Godoko Amamateno Iya Moto apuamo umilo okoliti. Ebe tetelo Pitako, Ya:imesiko, Yoneko, ega:walo A:nduluko, ibinomate ebetamo tolamete na:negeliya,
4 “A:ma:le a nanaa:, Godokono Moto kubaimi tanalote kebe tetelo na:ka:pemaigamene? A beda: anoano tanalote na:kiyatuaemene, tete ebe na:pe me tanalo bilibilinomate ka:pemaimioma:?”
5 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “La: nanisiwale. Lumagi idite la: demasigilitamene, la: ebeno tabo ako-olowiala:,
6 mabu dubu bilibilinomo epetapiate naimano mailamo pelamete ka:pegelama:na:, ‘Na ebe Kelisotela!’ ebene iba:te epo bilibilinomo ma kunu eba pemasigiolelo iya gabamo ebo kemagatalema:na:.
7 Ega:walo la:le iyaiya opo epono gowelao tanalo ega:walo ibino gowelaoma: nopo

iyati tanalo dolowiaema, la: ebe mabuma: akotoletoleala:. Me tanalate nanitabolo ka:pemaimioma:na:, wiyasiya ebe tete ebe uwomu tetea:.
8 Nanitabola, opo epetapino epate opo epetapino epago ka:gowelaoma:na:, iyo, opo idite opo iditamo gowela tanalo kosiyodilomene, ebene mumulate iyaiya opo bilibilinomamo ka:pelaema:na:, ega:walo iyaiya duliyomolo epetapilo epate baea:no kilukulioma:na:. Numa:la:, kamiyalete gudu laema: temeteme dowagilimi, me tanalo eba kunula.

9 “Ebema: la: la:imano tanalo wadenomamo nulamenala:, mabu kubakubapiate la: elawamo uwatetate tabo anagiyamida baiamo kemagatalema:ta, ega:walo iba:te Yu epono balidi ibilamole moto gulo la: gaubamo kalukolema:ta. Iba:te na mabuma: la:imano tanalo danagilamelelametamene, ebe tetelo la: iyaiya kawokawo elawodubuno ololo apulo utitatawete naimano Wade Tabo iba:tamo ebo ka:kiyawaomamota.
10 Iyo, uwomu tete pea:no, Godoko ubila la:le dopamo ebeno Wade Tabo iyaiya opo bilibilinomolo ka:na:kiyawaema:.
11 Ebema: epate tabo anagiyamida baiamo la: demagataletamene, ebe tetete pemaiga:no la:imano gela tanaloma: woki bilibilima: akoeda:oala:, ma kunu, ‘Na beda: tabo na:kegemo?’ Tete da:pemene Godote kebe iyaiya tabono tanalamo la: dowalubilitamene, modobola la:le ebe tabo kapiya na:kiyawaiyala:, mabu nanitabola, la: a:ka:tuwa: a:ka:kiyawaoaema, Godokono

Uliyanate la:do ka:kiyawaomene.
12 “Ebe tetelo naniwite ekawi a:eamo kalibomene, ega:walo atu gabodo ekawite naniwi kanakapuimene, iyo, dubute ebeno gudu atumu kakamitimene, ega:walo guda:te dowaote ibino menokobila nabila a:eamo kalibolema:na:.
13 Ebene na mabuma: epo bilibilinomate la:tamo ka:dowaoma:na:, wiyasiya kebe lumagite kodakodalo utite uwomuamo da:nemaigamene, Godote ebeno igilo ka:mula:emene.”

Talena Bai Kubaimidawano Tanalo
Ma:t 24.15-28; Luk 21.20-24

14 Na Makate me buka ka:la:mioledawatamo negemo, a:ma: me tabo Ya:sute degiya wadenomamo niyatawa.
Ya:sute tabo moga:melo walo na:kegiya, “Godokono Moto kubaimidawate ebe talena bailo utitalo la:le ebe duma:ema, ebe tetelo modobola Yudiya opo epate unuunu damelamo nalautioma:na:.
15 Iyo, moto tanatimilo dokolitamene, ebe lumagite moto guamo walo a:ka:nopegamene ebeno inamabu uwatema:,
16 ega:walo tumulo woko dosiyodilutamene, ebe lumagite walo motamo a:ka:toamene ebeno lubudino kaliku laema:.
17 “Numa:la:, lamitulamitu ega:walo nono dikalamena ebe kamiyala:tamo ebe egelate kubanomoma: keda:mene!
18 Ebema: modobola la: Godoko na:toweomiyala: me tanalate gibagiba tetelo akopemaimiala:,
19 mabu ebe tetelo kawokawo temetemenomate ka:pemaimioma:na:. Numa:la:, Godote

me opo dosiyodiliya ebe tetene wagilimite ka:lo me teta:mo pemaiga, ebakobako temetema:te dopamo ka:pemaimiya:, ega:walo walone tetelo ebakobako temetema:te walo a:ka:pelaema:na:, kapiya tetenomamo ka:pemaimioma:na:.
20 Me tanalo nanitabola, Kawodawa Godote ebe tete gopowaimia:no lumagi idite me opolo igilolo a:kokolinamene, wiyasiya ebete kebe epo ka:la:miolete duwatiya ebe epo nilakapoilamelo tete ka:gopowaimene.
21 “Ebe tetelo lumagi idite la:tamo ma kunu degemene, ‘Numa:la:, Godokono Alibodawa Kelisote malo bokolita!’ o, ‘Numa:la:, ebete ebolo bokolita!’ la: nanitabokobi akomida:la:,
22 mabu elemasigi Kelisoma: eda:opi ega:walo naimano mailamo a:da: tabo kiyawaopi, iba:te pemaimiote iyaiya anoano tanalo kosiyodilolema:na:. Iyo, ibi ubila ebe osiyodilole tanalamo Godote deka:la:mioliya ebe epo iya gabamo kemagatalema:.
23 Ebema: la: wadenomamo nolowiala:, me tanalo bilibilinomate pemaimioa:no nale la: dopamo analemata.”

Epono Naniwino Pe Tete
Ma:t 24.29-31; Luk 21.25-28

24 “Ebe kawo temeteme tetete dolopoligomene, ebe tetelo egelate kidokomene ega:walo saganate a:ka:pukuilaemene,
25 iyo, mawela:te tobolo unune opamo ka:pa:gudima:na:, ega:walo tobolo ununo elawoelawo inamabuate kalela:oma:na:.
26 Ebene ebe tetelo Epono Naniwite tobolo unune eba piwisigalo, iba:te ebe ebo kuima:na:,

ebete ebeno elawago ega:walo alo kawonomago
ka:pemene.
27 Ebene ebete Unu Duliyomolono nopopi
iyaiya opo bilibilinomamo kapalibolemene,
Godote deka:la:mioliya ebe epo me opo apune
apune ka:puwatema:."

Umei Kewano Tanalo
Ma:t 24.32-35; Luk 21.29-33

28 "La: umei kewano tanalone me tanalo idi
wadenomamo niyatawala:. Katomono wuiate pe-
maimite olioli paa da:mogoiamidalema:na:, ebe
tanalote la: kiyatulamema:ta ulamano tete ebe
netatali,
29 ebema: me temeteme tanalate pemaimilo
dulama:ema, la: kiyatawaomamota Epono Nani-
wino pe tete tatalila, ebe gigiyudo opegama: pe.
30 Na la:tamo nani tabo gemo, me tanalo bili-
bilinomate dopamo ka:pemaimioma:na:, walone
me tete epate ebo ka:elaoma:na:,
31 iyo, me opo ega:walo tobolo unu iba:te
kolopoligoma:na:, wiyasiya naimano tabote
a:kolopoligomene, uwomua: tetelo bitanamene."

Epono Naniwino Pe Tete Epate Iyatawa:
Ma:t 24.36-44; Luk 17.26-30,34-36

32 "Numa:la:, epate ebe Kawo Egelano tete
iyatawa:, Unu Duliyomolono nopopi ega:walo
Godokono Gudu iba:te iyatawa:, Nabiwi Godo
kapiyate iyatawala.
33 Ebema: la: olowiolo nilukuliniyala:, mabu
ebe tetete da:pemene la: iyatawa:.
34 Me tanalote ma kunu kitanamene, kawo
dubu idite mulu opolo ka:nokoliatepama:

ebeno moto wiya: wokopiatamo katepamene iba:te wadenomamo kuiminama:. Ebene ebete iba:tamo woko iyaiya ikalamolete gigiyu umidawatamo kegemene, ‘A:ma: naimano pe teta:mo olowiolo nokoliniye.’

35 Ebema: la: olowiolo nilukuliniyala:, mabu la: iyatawa: moto namutudawano pe tete, diyala, adimo tetelola:ka: o idoko tetelola:ka:, walo apuamola:ka: o duiya tetelola:ka:.

36 Iyo, ebete samonomamo da:pemene la: laon-alo da:ba:pulametamene,

37 ebema: nale me tabo la: kapiyatamo kegea:, epo bilibilinomatamo gemo, la: olowiolo nilukuliniyala:!”

14

Yu Watowatopiate Ya:suko Anakapuima: Degeliya

Ma:t 26.1-5; Luk 22.1-2; Yon 11.45-53

1 Aduga:la Soliyomu* ega:walo Unamo Maiga:

---

* **14:1:** Me Aduga:la Soliyomuno mabu ebe Moseseko tetelo wagilimiya. Ebe tetelo Isipiti Kawo Elawodubu Pa:lote Yu epo bilibilinomo uwatete ibi ebeno wiya: wokopima: midiliya, ebema: ebe ubia:nola ibi gito alibolema: ibino Ka:inane opamo. Godote Pa:lokono wato kodakoda tanalo dumiya, ebema: idoko idilo ebete ebeno a:e nopodawa Isipiti opamo napaliboni Isipiti epo bilibilinomono dopo gudi kapanakapulamenama:. Ebene ebe idokolo a:e nopodawate Yu epono gudi aduga:lalenate, wiyasiya Isipiti epono gudinomo anakapulameni. Ebe anoano tanalodo Yu epo bilibilinomate Isipiti opone ebo nemaiminiya, ebema: ebe tanalo malagidiloma: iba:te ulama bilibilinomo magumulo Aduga:la Soliyomu bosiyodilonakoma:na:.

Palowa Bae Soliyomu† ibino tanalo wagilima:
netewa egelate eba na:pola:nalo, ebe tetelo
Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi
ega:walo Godokono Totomu iyatulamepi, iba:te
Ya:suko anakapuima: tabo ebo iyatiya, ebene
iba:te ebe diya gabodo laema: gabo waditiya.
2 Iba:te negeliya, "A soliyomu tetelo ebe
a:kelaema:, mabu epate atamo dowaote ago
da:ba:gowelama:na:."

Betani Duliyomolo Kamiyalete Ya:sutamo Wade Nibo Ii Dadipanamiya
Ma:t 26.6-13; Yon 12.1-8

3 Ebene Ya:sute Betani duliyomololo dubu idi
Saimonokono motolo bae niti, ebe dubu dopamo
kukulakukulagonola. Ebe tetelo kamiyale kapiy-
ate pete, wade nibo ii nokola kalila:mo tabokaimi
adaete, ebete pitukamidate Ya:sukono watamo
ebo padipanamiya, ebe ii inamabuno mailo ebe
nadala, ebeno wiya kawonomola.
4 Epo epetapi ebolo da:pola:niya, iba:te dowaote
ibi a:ka:tuwa: ibino taneba magumulo tabo eba
kiyawaolo negeliya, "Mabu keleka: ebete me
wade nibo ii dologala inamabuma: da:midi?

† **14:1:** Unamo Maiga: Palowa Bae Soliyomu ebe Yu epono soliyomu idila. Aduga:la Soliyomu dolopoligomene, egela idilo me soliyomu idi wagilimite iba:te sebeni egela tetelo bosiyodilonakoma:na:. Me soliyomuno magumu ma kunula. Yu epate Isipiti opone Godokono elawamo da:nemaiminiya, ebe idokolo ibino palowa bae osiyodilolenate wadenomamo okaleona:no iba:te gawagawalo ebo tolameniya. Mabu ebe baete unamo maimioma: tetea:nola, ebema: ebe tanalo malagidiloma: Yu epate me soliyomu bosiyodilonakoma:na:.

5 A me ii manima: na:na:miditaleka: kapiya
ulamano woko wiya mani buwatena:, ebene
ebe mani nigologolopiatamo gito bikalamolena:.”
Ebema: iba:te ebe kamiyale kawiya ebo aniya.

6 Wiyasiya Ya:sute iba:tamo negiya, “La: ebe
natepala:! Ebe kawiya beda:ma: kanawitama?
Ebete natamo wade tanalonomo osiyodilo.
7 La: numa:la:, nigologolopiate tete
geyageyanomolo la:go bilukulionama:na:,
la:imano ubi tetelo iba:tamo nilakapo inamabu
ebo nikalamenakiyala:, wiyasiya na uwomua:
tetelo la:go a:kokolinamo, tete tatalila nale la:
ka:miyapamamota.
8 Ebema: nanitabola, me kamiyalete natamo
wade tanalo osiyodilo, kuba idi kitana:. Nale
a:ea:no tetelo ebete naimano ape bobamo iya-
tima: gabo dopamo osiyodilo, iyo, ebe tanalo eba
malagidilolo ebete naimano apa:mo wade nibo ii
ebema: adipana.
9 Na la:tamo nani tabo gemo, epate
iyaiya opo bilibilinomamo Godokono
Wade Tabo datanakoma:na:, iba:te me
kamiyalete dosiyodilo ebe tanalo malagidilolo
ba:nikiyawaonakoma:na:.”

Yudasite Ya:suko Laema: Nopo Diyatiya
Ma:t 26.14-16; Luk 22.3-6

10 Ebene Ya:sukono 12 waloma:tapino taneba
magumulo Keliyota duliyomolodawa Yudasite
Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi-
atamo tote, nopo ebo niyatiya Ya:suko ibino ko-
tamo kiyatima:.

11 Ebe tetelo iba:te ebe tanalo olowite
kalakalaolo tabo ebo iyatiya ebetamo mani
kikaema:, ebema: Yudasite iba:godone tote gabo
ebo nowadiya Ya:suko ibino kotamo kiyatima:.

Ya:sute Ebe Waloma:tapiago Aduga:la Soliyomu Denaniya

Ma:t 26.17-25; Luk 22.7-14,21-23; Yon 13.21-30

12 Yu epono osiyodilo tanalo ma kunula, iba:te
ulama bilibilinomolo Unamo Maiga: Palowa Bae
Soliyomu nao dowagiliminakiya, ebe dopo ege-
lalo Aduga:la Soliyomuma: iba:te sipi-goeogoeo
egege alukolenakiya. Ebe tanalo eba malagidilolo
Ya:suko waloma:tapiate ebetamo negeliya, "A to-
lamete Aduga:la Soliyomuno nao inamabu kebolo
na:ka:nosiyodilolema:, ale a:ma:go kapimiya ke-
naoma:?"
13 Ebene ebete ebe waloma:tapi netewa eba ali-
bolelo iba:tamo negiya, "La: kawo duliyomolamo
na:toala:, ebene obo daguwaita ebe dubute la:go
dapalugomene, la: ebe ebo nowaloma:tiyala:.
14 Ebete kebe motamo ka:nodolomene, la: ebe
moto namutudawatamo ma kunu na:negeliyala:,
'Iyatulamedawate ge, moto keleka: nale
na waloma:tapiago Aduga:la Soliyomu bae
kenaoma:?'
15 Ebe tetelo ebete moto guamo la: kema-
gatalema:ta, unu motolo tete kawo bitana, iyalo
osiyodilaka. La: ebolo aimano nao inamabu
na:nosiyodiloliyala:."
16 Ebene Ya:suko waloma:tapi netewate
kawo duliyomolamo nemaimite, Ya:sute kebe
tanaloma: kanaliyale, iba:te ebe tanalo nulamete
Aduga:la Soliyomu inamabu ebo nosiyodiloliya.

17 Ebema: didokoni Ya:sute ebeno 12
waloma:tapiago ebe motamo na:pelameniya.
18 Iba:te ilukulinate bae eba naonalo Ya:sute
negeni, “Na la:tamo nani tabo gemo, la:imano
taneba magumulo idawate na anakapunamepi
kowalubilimene na lawenema:.”
19 Ebe tetelo iba:te tepo mibomiboma: eba
eda:onalo, Ya:sutamo idawate genaki, idawate
genaki, “Nalela:ka:?”
20 Ya:sute iba:tamo negeni, “La: 12
waloma:tapino taneba magumulo bae kalila:mo
nago koto daduba:midamene, ebe ebe lumagila.
21 Iyo, ebe nanitabola, Epono Naniwite a:eamo
ebe na:to, Godokono Bukalo tabo ma kunu bitana,
wiyasiya kebe lumagite ebe anakapumipiatamo
dikalaemene, ebe lumagite kuba wiya kawonomo
kelaemene. Me ebe mabuma: ebe dubu ebeno
menokote ebe alaimia:notaleka: ba:modobona:!”

Ya:suko Malagidilo Bae Nao Tanalono Wagilimi Mabu

Ma:t 26.26-30; Luk 22.14-20; 1 Kol 11.23-25

22 Ebene iba:te bae eba naonalo, Ya:sute bae
lawenate Godotamo kalakala tabo genate ebo
wakamioni, ebema: ebete iba:tamo eba ikalam-
olenalo negeni, “La: nuwata:la:, me naimano
apela.”
23 Ebene ebete kalili kelawenate Godotamo
kalakala tabo genate iba:tamo eba ikalamolenalo,
ibi bilibilinomate ebo nioniya.
24 Ya:sute iba:tamo negeni, “Godote epago
milolo kilukulinama: nopo diyatiya, naimano
kalimate ebe nopo kodakodaimina, iyo, me
kalimate epo epetapi bilibilinomo walubilima:
keka:ka:liyamene.

25 Na laːtamo nani tabo gemo, na me tetelo me daːimi obo walo aːkaːnimo, wiyasiya Godote Kawo Elawodawamaː dedaːna, ebe duliyomololo na oli daːimi obo walone tetelo ebo kaːnaːnimamo.”
26 Ebene ibaːte Godoko amamateno oale alapionate, Olibi Kewakewa Unu Damelamo kaːtolamenamaː motone gito niwitioniya.

Yaːsute Pitako Danani, Aːmaːle Na Iyatawaːnomaː Kegemaːta
Maːt 26.31-35; Luk 22.31-34; Yon 13.36-38

27 Ebe tetelo Yaːsute ibaːtamo negeni, “Laː bilibilinomate na katepanemamota mabu Godokono Bukalo tabo ma kunu bitana, ‘Godote sipigoeogoeo ulamedawa danakapuimene, ebe tetelo sipi-goeogoeate iyaiya kalautiomaːnaː.’
28 Wiyasiya Godote na aːene walo dakadipanatenemene, na Gaːlili opamo dopamo kaːtomamo. Laːle na ebolo kaːpunaemamota.”
29 Ebene Pitate Yaːsutamo negeni, “Ibi bilibilinomate aːe tolemelo dalautiomaːnaː, wiyasiya nale aːmaː akatepatama!”
30 Yaːsute ebeno tabo eba wiyanalo negeni, “Na aːmaːtamo nani tabo gemo, kaːlo idokolo kakabate netewa tetaːmo geoaːno, aːmaː netewakapiya tetaːmo na iyatawaːnomaː kegemaːta.”
31 Wiyasiya Pitate kawonomamo walo naːkegeni, “Na aːmaːgo daːnaːemo, nale aːmaː iyatawaːnomaː aːkegemo!” Ebe tetelo ibi bilibilinomate ebe atu tabo kegelaniya.

Yaːsute Getasemanilo Godotamo Daːtowetoweoni
Maːt 26.36-46; Luk 22.39-46

32 Ebene Ya:suko ega:walo ebe waloma:tapi
iba:te kawo duliyomolone nemaimionate tatali
opo ida:mo tolameniya, ebe opono mailo Getase-
manila. Ya:sute ebolo iba:tamo na:negeni, “La:
malo na:pola:nala:. Na me tataliamo tomo
Godotamo towetowe tabo ka:negema:.”
33 Ebe tetelo ebete Pitako, Ya:imesiko, ega:walo
Yoneko, ibi ebalata towetoweo tabo gela ba-
iamo magataleni, ebene tepo mibomibo ega:walo
woki temeteme tanalo ebetamo kawonomamo
ebo pelameniya.
34 Ebema: Ya:sute iba:tamo negeni, “Na tepo
temeteme kawonomamo iyatawanamo, mako
temetemete na anakapuname keba kunula:ka:
eba kunula. La:le naimano tanaloma: malo
olowiolo na:pola:nala:.”
35 Ebene ebete kela:mo tonate ebeno ape opamo
niyatinate Godotamo ebo na:towetoweoni,
gabote da:modobomene ebe teteno tepo
temetemete ebe katepama:.
36 Ebete negeni, “Oe, Aba! Tanalo bili-
bilinomo osiyodilolema: a:ma:godolo elawo bi-
tana, ebema: a:ma:le me tepo temeteme kalili
nagodone nelawa:. Wiyasiya naimano ubia:,
a:ma: a:ka:tuwa: a:imano ubila nosiyodila.”
37 Ebene ebete waloma:tapiatamo da:peni
laonalo pulamenate Pitatamo na:pegeni,
“Saimono, la: beda:ma: kelawenama? Mabu
keleka: la:le naimano tanaloma: tete da:pesamo
olowioa:noma: deda:wenama?”
38 Ebe tetelo Ya:sute ibi nanaleni, “Godotamo
olowiolo na:towetoweonala:, mabu la:le Sai-
tanakono kuba gabamo wabuga:ta tanalamo

da:ba:gudima. La:imano tepo magumulo wade tanalo osiyodiloma: ubila, wiyasiya la:godolo osiyodiloma: elawo puliyala.”
39 Ebene Ya:sute walo ka:tonate, ebete dopamo Godotamo towetowe tabo keba kunu ka:negeniyale, ebete atumu ka:negeni,
40 ebene ebete ebe waloma:tapiatamo walo da:ka:peni laonalo ka:pulameni. Ebe tetelo ibino balidite unomoma: na:elaolameni, ebe mabuma: iba:te ilipago ebetamo gela tabo nipo wadiniya.
41 Ebene ebete walo ka:tonate netewa-kapiya tetelo Godotamo na:towetoweonate da:ka:peni iba:tamo na:pegeni, “La: ela amiolo walo beda:ma: ka:kelawenama? Taula, tete a:pe, kubakubapiate Epono Naniwi ibino kotamo nelawa:.
42 Iyo, la: nemaimiala:, a na:tolaema:. Numa:la:, na anakapunamepino kotamo iyatinidawate ebe na:pe!”

Yu Watowatopiate Ya:suko Anakapuima: Delaweniya

Ma:t 26.47-56; Luk 22.47-53; Yon 18.3-11

43 Ya:sute ebe tabo eba genalo ebe tetenomolo Yudasite peni, Ya:sukono 12 waloma:tapino taneba magumulo ebe idila. Ebene eba:go dubu bilibilinomo epetapiate ibino gowelaono gili ega:walo gaubago da:pelameniya, ebe dubu ebe Godotamo kalimagono ikameopino watowatopi, Godokono Totomu iyatulamepi, ega:walo kawokawo dubu epetapi, iba:te dapaliboleniya ebe dubula.
44 Nanitabola, Yudasite ibi iyalo ma kunu analeni, “Nale daboeteomo, ebe ebe lumagila.

La:le ebe samonomamo lawa:wete wadenomamo nemagatiyala:.”

45 Ebene Yudasite penate Ya:sutamo tonomo tonate ebe nanani, “Iyatulamedawa!” Ebe tetenomolo ebete ebe eba aboeteonalo,
46 dubu epetapiate Ya:suko ibino kotamo kodakodanomolo ebo laweniya.
47 Ebe tetelo Ya:suko waloma:tapi magumulo dubu idite ebeno gowelaono gili magoba:nate, Godotamo kalimagono ikameopino Unu Watodawanomono moto wokodawa anagaliminate, galo apu ebo mapitamidameni.
48 Ebene Ya:sute iba:tamo negeni, “Na pilo lumagila:ka:, o na gowelaodawala:ka:? Mabu keleka: la:le gowelaono gila:go ega:walo gaubago na lawenema: da:pelama:ema?
49 Na egela epetapilo Godoko Amamateno Iya Motolo la:go eba okolilo epo diyatulamenatimo, la:le na ebolo kelawena:wea:, wiyasiya me tanalate a:pemaimia Godokono Buka tabono tanalate nanitaboma: keda:oma:.”

50 Ebe tetelo ebe waloma:tapi bilibilinomate ebe atepanate gito alautioniya.
51 Ebolo oli ape dubu nutini, ebete dopamo wade keyakeya kalikunomo pulinate Ya:suko waloma:tapiago ebamo da:nemaigani, ebema: dubu epetapi ubila ebe kelawenama:,
52 wiyasiya ebete ebeno kaliku atepanate kikopiyanomo atumu gito kalaula:ni.

Yu Epono Ka:nisolo Dubate‡ Ya:sukono Tanalo Danagiyamidameniya

Ma:t 26.57-68; Luk 22.54-55,63-71; Yon 18.13-14,19-24

53 Ebene iba:te Ya:suko Godotamo kalimagono ikameopino Unu Watodawanomono motamo gito magataniya. Iba:te ebe ebe motamo magatana:no dopamo Godotamo kalimagono ikameopino wa-towatopi epetapi, ega:walo Godokono Totomu iy-atulamepi, ega:walo kawokawo dubu epetapi, ibi bilibilinomate pelamenate ebo paladabutiniya.

54 Ebe tetelo Pitate Ya:suko muludopone eba waloma:tanalo, ebete Unu Watodawanomono moto kala magumamo nopeganate, ebete atila:piago elalo ebo na:giga:oniya.

55 Ebene Unu Watodawanomo ega:walo Ka:nisolo dubu bilibilinomo epetapiate tabo gelapi oleniya, Ya:sukono kuba olemenate ebe kanakapuima:. Wiyasiya iba:te ebeno kuba idi kuminiya:,

56 iyo, tabo gelapi bilibilinomate ebeno tanaloma: a:da: tabo eba kiyawaonalo, iyaiya tabo degelaniya ibino tabote wiyasiya kapiyama: keda:oniya:.

57 Ebene epetapiate maiminate Ya:sukono tanaloma: a:da: tabo eba kiyawaonalo, iba:te ma kunu gelaniya,

---

‡ **14:52:** Buka ka:la:mioledawa, modobola a:ma: me tanalo niy-atawa, Ya:suko tetelo Yu epono watowatopi dubu epetapi, ibi me Ka:nisolo dubula. Ebe watowatopiate Yu epono iyaiya tanalo eba anagilamelelamelo kubakubapiatamo ibino wiya ebo ikala-menakiya, wiyasiya ebe Ka:nisolo dubagodolo elawo kitanamia: lumagi a:eamo aliboma:.

58 “Ebete tabo degiti ale ma kunu olowitima:, ‘Me Godokono Moto epate kotamo detiya, nale anabulimite netewa-kapiya egelalo moto idi walo ka:ketemamo, ebako moto epo epetapiate etema: modoboa:.’ ”
59 Wiyasiya dopo a:da: tabo kiyawaopi keba kunula:ka:, me oli tabo gelapi eba kunula, iba:te ibino tabo gela magumulo Ya:sukono tanaloma: woki kapiyama: keda:oniya:.
60 Ebene Godotamo kalimagono ikameopino Unu Watodawanomote ibino tanebalo maiganate Ya:suko nalateda:ni, “A:ma: tabo gea:noma: beda:ma: keda:wena? Me dubate a:imano tanaloma: degelana keba kunula:ka:?”

61 Ebe tetelo Ya:sute tabo gea:no gito utini, ebema: Unu Watodawanomote ebe walo nakalateda:ni, “Godoko epate ebe damamatena, a:ma: ebeno Gudu Kelisotela:ka:?”

62 Ya:sute nowamini, “Na ebe ebetela. Ebene la:le na Epono Naniwi aimano Elawodawa Godokono tumudi apulo okolitalo kunaemamota, iyo, walone na Unu Duliyomolone tema magumudo kapawokalamamo!”

63 Ebema: Unu Watodawanomote ebe tabo olowinate, ebeno kawo dowa tanalonomo kawokaliminama: ebete da:pulini ebe kaliku anagiyamidalenate negeni, “A me dubuno kuba kiyatawaoma: tabo gedawa idi a ubia:nola!
64 Ebete a:ka:tuwa: kuba tabonomo dege la: ebe olowiomata, mabu ebete nege, ‘Na ega:walo Godoko, a kapiyala!’ Ebema: ebeno tanaloma: la:imano ubi keba kunula:ka:?”

Ebene ibi bilibilinomate Ya:sukono tanalo eba anagiyamidamenalo ebe anakapuima: ebo gelaniya.

65 Ebe tetelo ibi epetapiate Ya:sutamo kowe meolenate, ebeno ololo mula:menate eba anagalimionalo negelaniya, “A:ma: Godokono woki awokalimidawama: nanitabolo deda:wena, a:ma: negea piyate kanagalimiotana!” ebene atila:pi dubate ebe lawenate kotamo ebo anagalimionIya.

Pitate Ya:suko Iyatawa:noma: Degeni
Ma:t 26.69-75; Luk 22.56-62; Yon 18.15-18,25-27

66-67 Ebe tetelo Pitate ebe motono kala magumulo ebeno ape kenaenaiminama: elalo okolini. Ebene Unu Watodawanomono woko buwelete penate, Pitako wadenomamo pumionate ebe napanani, “A:ma: atumu me Nasalete duliyomolodawa Ya:suago pata:namiata!”

68 Wiyasiya Pitate negeni, “Ao, na ebe dubu iyatawa:. A:ma:le degeawena ebe tabo na kemalagidilona:.” Ebene ebete kala ga:dimi gigiyamo da:toni, ebe tetelo kakabate negeoni.

69 Ebene woko buwelete ebe uminate, ebolo dilukuliniya ebe epo walo nakanaleni, “Me Ya:sukono lumagi idila!”

70 wiyasiya Pitate ebe atu iyatawa: tabo kegeni.

Ebene ebolo da:pola:niya iba:te tete da:pesamo ilukula:tepanate Pitako walo nakananiya, “Nanitabola! A:ma: Ya:sukono lumagi idilata, mabu a:ma: Ga:lili opodawalata.”

71 Wiyasiya Pitate negeni, “Godokono dopo apulo utite gemo, nale nani tabo gea:no ebete na

kanaginaemene! La:le kebe lumagima: kegelawe-
nama, na ebe iyatawa:!”
72 Ebene ebe tetenomolo kakabate geo
netewa tetema: deda:meni, Ya:sute ebetamo
dopamo kebe tabo kegenile, Pitate ebe tabo ebo
malagidiloni, “Kakabate netewa teta:mo geoa:no,
a:ma:le netewa-kapiya teta:mo na iyatawa:noma:
kegema:ta.” Ebene Pitate kawonomamo ebo iini.

15

*Yu Epono Watowatopiate Ya:suko Paelete-
tamo* Demagatiya*

Ma:t 27.1-2,11-14; Luk 23.1-5; Yon 18.28-38

1 Duiyanomolo Godotamo kalimagono
ikameopino watowatopi, ega:walo Godokono
Totomu iyatulamepi, ega:walo kawokawo
dubu epetapi, me Ka:nisolo epo bilibilinomate
nopo iyatiya. Ebema: iba:te Ya:suko ala:mo
matuomeote Paeletetamo demagatiya,
2 Paeletete ebe nalatediya, “A:ma: Yu epono
Kawo Elawodubula:ka:?”
Ya:sute ebetamo nowamiya, “A:ma:le ebe ebe
geata.”
3 Ebe tetelo Godotamo kalimagono ikameopino
watowatopiate Ya:sukono tanaloma: negelitiya
ebete iyaiya kubakuba tanalo osiyodilolenami,
4 ebene Paeletete ebe walo nakalatediya,
“A:ma: ibino tabo ba:kowamiaemene? Iba:te

* **15::** Ya:suko tetelo Loma epate Paeleteko napalibiya Yu epono Yudiya opamo, ebete ibino kapela Kawo Elawodubuma: ka:peda:nama:, ebene ebe opolo Paeleteko kapiyagodolo elawo itanami lumagi a:eamo aliboma:.

negelita aːmaː kawokawo kubakuba tanalo bilibilinomo osiyodiloledawalata!”

5 Wiyasiya Yaːsute tabo idi kegiyaː, ebemaː Paeletete kawonomamo anoaniya.

Paeletete Yaːsuko Aːeamo Dalibiya
Maːt 27.15-26; Luk 23.13-25; Yon 19.1-16

6 Ebe tete epono osiyodilo tanalo ma kunula, ulama bilibilinomo magumulo Yu epono Aduga:la Soliyomu tetelo ibaːte idoko motolo kapiya lumagi mailamo dekaːminakiya, Paeletete ebe lumagi ebeno kuba wiyane gito alibonaki.

7 Ebe tetelo kapiya dubu ebeno mailo Balaba-sitela, ebete idoko moto gulo okolinami, ebeno tanalo ma kunula. Dopamo dubu epetapiate Loma gabamaniago gowelaopimaː eba edaːolo, ibaːte epo epetapi ebo anakapulamiya, ebe mabumaː Loma gabamani watowatopiate ibi Balabasiko ebana uwatete idoko motamo gito alomiya.

8 Ebemaː Yaːsute Paeletekono ololo apulo eba utitalo, epo bilibilinomate ebetamo pelamete napaniya, ebete soliyomu tetelo dopamo keba kunu kosiyodilonakile eba kunu walo kaːkosiyodilomaː.

9 Ebene Paeletete ibaːtamo negiya, “Laː ubilaːkaː nale laː Yu epono Kawo Elawodubu gito aliboma:?”

10 Ebete me tabo giya mabu ebete iyatawiya, Yu epo bilibilinomate Yaːsutamo nekalakalautiya, wiyasiya ibino watowatopiate ebe mabumaː dowaote ebe gito magaiya, iyo, ibaːgodolo nanitabo tanalo puliyala, kitaniyaː.

11 Wiyasiya ebe tetelo Godotamo kalimagono
ikameopino watowatopiate epo epetapi bilibili-
nomatamo elawo ikalamiya iba:te Paeleteko
kanama:, ebete Balabasiko idoko motone gito
alibote wiyasiya Ya:sutamo kuba wiya kikaema:.
12 Ebene Paeletete iba:tamo walo na:kegiya,
“Me dubu la:le Yu epono Kawo Elawodubuma:
degelawenama, nale ebe keba kunu
nakamitimo?”
13 Iba:te gelatepaolo negeliya, “Kewa olo-
tolowamo tupuguima:wete, ikoko nanagilam-
olema:!”
14 Ebene Paeletete negiya, “Beda: mabuma:?
Ebete beda: kuba kosiyodilile?”

Wiyasiya iba:te kawonomamo gelatepaolo
walo na:kegeliya, “Kewa olotolowamo ebe
na:tupuguima:!”
15 Ebema: Paeletete ebe epo kalakalakobi
ka:midilima: ubi eba iyatilo, ebete Balabasiko
idoko motone gito alibiya, wiyasiya ebete
ebeno gowelaopi nanaliya iba:te Ya:suko
pa:ka:pa:ka:mo ka:na:ma:ga:midaoma:. Ebene
ebe tanalo dolopoligiya ebete Ya:suko iba:tamo
gito ikalamiya, iba:te ebe kewa olotolowamo
tupuguimite ikoko kanagilamolema:.

Gowelaopi Dubate Ya:suko Dekalakalatitiya
Ma:t 27.27-31; Yon 19.2-3

16 Ebe tetelo gowelaopi dubate Ya:suko nema-
gatiya Loma gabamanino kawo moto guamo,
ebe motono mailo ebe Pelatoliyamala, ebene
iba:te ibino gowelaopino taneba dubu bilibili-
nomo ka:la:mite iba:go ebo naladabutiya.

17 Iba:te Ya:suko eba kalakalatelo wiya
kawonomo kalimakalima kaliku ebetamo ebo
pulimiya, ega:walo iba:te moeagono ale nelawete
anagogobeyamidaolo a:dete ebeno watamo gito
pulimiya.
18 Ebene iba:te ebe kalakalatelo negeliya, “Eiye!
Yu epono Kawo Elawodubu, a:ma: niyata!”
19 ega:walo iba:te ebe gaubamo watolo ana-
galimiote ebetamo kowe meolete, iba:te ebe eba
kalakalatelo ibino pupamo ilukulite ebetamo ebo
tudila:iya.
20 Iba:te ebe kalakalate dolopoligiya,
kalimakalima kaliku ebeno apene pekanamete
ebeno kalikunomo walo gito ka:pulimiya, ebene
iba:te ebe nemagatiya kewa olotolowamo ebe
ka:na:tupuguima:.

Gowelaopiate Ya:suko Kewa Olotolowamo Da:tupuguimiya

Ma:t 27.32-44; Luk 23.26-43; Yon 19.17-27

21 Ebe tetelo dubu idi Saimonoko ebe Sailiniya
duliyomolodawala, ebe A:lesandako ega:walo Lu-
pasiko ibino nabiwila, ebete iyabaine kawo duliy-
omolamo me gabodo eba pitalo, gowelaopiate
ebe odiyobote ebo lawiya Ya:sukono kewa olo-
tolowa kaguwataema:.
22 Ebene iba:te Ya:suko nemagatiya Gologota
damelamo, ebe damela mailono magumu ebe
‘Wato Goala.’
23 Ebolo iba:te elawo da:imi obo ega:walo teme-
teme olowia:no kaka mulamula adabulatelete
ebetamo dikamiya Ya:sute ka:niya:.
24-25 Ebene egelate kela:mo da:podolatepiya 9
koloko tetelo, gowelaopiate Ya:suko kewamo

tupuguimite ikoko ebo anagilamolemiya,
ega:walo iba:te nokola egege iyalekeolo kalakala
tanalo eba osiyodilolo ebeno kaliku iyaiya
uwatemete ebo alabaomiya.
26 Ebe tetelo iba:te Ya:sukono a:e mabu
awokalima: tabo unamo ma kunu akuloliya,
“Me dubu ebe Yu epono Kawo Elawodubula,”
27 ega:walo iba:te pilo dubu netewa Ya:suago
iyaiya kewamo akotupuguilamiya, idi tumudi
apuamo, idi pele apuamo.
28 Ebe tanalote ma kunu pemaigiya, Godote
ebeno Bukamo dopamo dakuloliya ebe tabote
nanitaboma: keda:ma:, iyo, ebeno Bukalo tabote
ma kunu itana, “Iba:te ebe kubakubapiago
kapiyama: midiya.”†
29 Ebene piyate ebe gabodo da:petolamitiya
iba:te Ya:suko malogolo nekalakalatitiya, iyo,
iba:te ibino wato wadegelatelelo negelitiya,
“Eiye! A:ma: Godokono moto anabulima:wete,
netewa-kapiya egelalo walo etema: degeawia,
a:ma: ebe lumagilata!
30 Modobola, a:ma: a:ka:tuwa: a:imano ig-
ilo mula:wete kewa olotolowa unune opamo
na:piwisiga!”
31 Ebe tetelo Godotamo kalimagono
ikameopino watowatopiate Godokono
Totomu iyatulamepiago Ya:suko atumu
na:kekalakalatitiya, ma kunu idite iditamo
genaki, idite iditamo genaki, eba kunu
wagelitiya, “Ya:sute epo epetapino olalati tanalo

† **15:28:** Mak 15.28 buka apuno tabo Makate bukamo kakuloliya:, wiyasiya ebeno buka osiyodilo walogabo apune nanitabokobi mididawa idite akuloliya.

mula:lelamenaki, wiyasiya ebe a:ka:tuwa: ebeno igilo mula:ma: modoboa:!

32 Ebete Godokono Alibodawa ega:walo Isalaela epono nani Kawo Elawodubuma: deda:na, modobola ebete kewa olotolowa unune opamo na:piwisigana, iyo, ale ebe tanalo umite ebe nanitabokobi ebo ka:midimalema:!”

Ebe tetelo eba:go da:tupuguilamiya, ebe dubu netewate atumu Ya:suko malogolo kuba tabo na:kegelitiya.

Ya:sute Da:eni
Ma:t 27.45-56; Luk 23.44-49; Yon 19.28-30

33 Ebene egelate tuli teta:mo dutiya opo kawonomote ebo idokiya. Ebe tetelo idokote egelano alo eba mula:lo egelate a:iwate kela:mo a:niwisigatepani, egela tuli tetene wagilimite 3 koloko uwomuamo.

34 Ebene Ya:sute Yu epono tabamo kawonomamo negeni, “Elai, Elai, lama sabakatani?” me tabono magumu ma kunu itana, “Naimano Godo, naimano Godo, na a:ma:le beda:ma: katepana:wa:?”

35 Epetapi ebolo da:pola:niya iba:te ebeno tabo olowinate negelaniya, “Numa:la:, ebe Elayako ebe ka:mina!”

36 Ebene kapiya dubu na:puliganate umago kaka da:imi obamo naduba:midanate pudamo namogotenate Ya:sutamo eba nikamenalo negeni, “Iyaiya, a kuma:tepiye! Elayate ebe pelawete opamo da:ba:powolukomene!”

37 Ebe tetelo Ya:sute kawonomamo gepatenate a:enomo ebo a:eni.

38 Ebene Godoko Amamateno Iya Motono ka-
liku ubilite tulituliya bolegale unune wagilimi-
nate opamo ebo piwisigani.
39 Ega:walo Ya:sukono ololo apulo dutini, ebe
gowelaopino elawodubute Ya:sute keba kunu
ka:enile ebe tanalo uminate negeni, “Nanitabola,
me dubu ebe Godokono Gudula!”
40-41 Ebe tetelo kamiyale epetapiate Ya:suko
uima: mulune putitataniya, piyate eba:go
Yelusalemamo da:pelamiya, ibi ebe kamiyalela,
ega:walo ibino taneba magumulo Salomiko,
ega:walo Magadala duliyomolodawa Ma:liko,
ega:walo Ma:li idi ebeno gudi netewa Yausesiko
ega:walo Da:pesodawa Ya:imesiko, miba:te
pola:niya. Nanitabola, Ya:sute Ga:lili opolo
depata:nami me netewa-kapiya kamiyala:te ebe
wadenomamo walubinamiya.

A:limitiya Duliyomolodawa Yausepete Ya:sukono Ape Nokola Bobo Magumamo Diyatini
Ma:t 27.57-61; Luk 23.52-56; Yon 19.38-42

42-43 Adimo tetelo A:limitiya duliyomolodawa
Yausepete na:peni, ebe Yu epono Ka:nisolo magu-
mulo tuputupu lumagi idima: eda:nami, iyo,
ebete Godokono Kawo Elawodawama: eda: tete
nemakopelenami. Ebene ebete ma kunu pe-
malagidiloni, ebe egela Yu epono wokoa: egelano
inamabu osiyodilole tetela mabu dumutu ebe
talena egelala, ebema: ebete tonate Paeleteko
tolea:no nananani Ya:sukono ape lawenama:.
44 Paeletete ebe tabo olowinate kawiya
la:wa:nate wokilo negeni, “Ya:sute iyalo
a:ka:eakale?” ebema: ebete gowelaopino

elawodubu ebetamo ka:minate Ya:sukono a:e
tanaloma: ebe ebo alateda:ni.
45 Ebene Paeletete gowelaodawa ela-
wodubugodone Ya:sukono a:e tete olowinate
Yausepetamo modobo tabo ebo geni ebete
Ya:sukono ape lawenama:.
46 Ebene Yausepete wade keyakeya kalikunomo
maniamo lawenate Ya:sukono ape opamo
powolukonate, wade kalikamo auputinate
nokola bobo magumamo ebo niyatini, ebe bobo
epate maboele nokola damela eba obobolo
iyalo ebo osiyodiliya. Ebe tetelo Yausepete
kawo nokola mupiamidanate bobo gigiyu ebo
nemopini,
47 ebene Magadala duliyomolodawa Ma:liko
ega:walo Yausesikono menoko Ma:liko, Yausepete
Ya:sukono ape diyatini iba:te ebe bobo bai
uminiya.

16

Ya:sute A:ene Walo Da:kemaigiya
Ma:t 28.1-8; Luk 24.1-4; Yon 20.1-10

1 Ebene Yu epono wokoa: talena egela
tete dolopoligiya, Magadala duliyomolodawa
Ma:liko, Ya:imesikono menoko Ma:liko, ega:walo
Salomiko, iba:te tolamenate wade nibo inamabu
maniamo nuwateoniya egela idilo Ya:sukono
apa:mo kapabutilamelema:.
2 Ebene Sande egela duiyanomolo egela
eba waloutalo, iba:te nokola bobo baiamo
da:tolamitiya
3-4 na:negeliya, “Bobo gigiyulo di-
tana ebe kawo nokola balamo potele

na:ka:na:mupiamidaeaemene?” Iba:te ma kunu gelitiya mabu ebe nokola mibonomola, wiyasiya iba:te wadenomamo eba meleolo, ebe kawo nokola balamo iyalo mupiamida eba itanalo ebo numiya.

5 Ebene iba:te nokola bobo magumamo nopila:ote, oli ape dubu keyakeya ga:ga: kaliku pulite tumudi apulo dokoliti numite kawonomamo nanoanoutiya.

6 Ebete iba:tamo negiya, “La: akoanoanoala:! Nasalete duliyomolodawa Ya:suko epate ebe kewa olotolowamo da:tupuguimiya, la:le ebe wa-ditamata. Ebe malo puliyala, ebe emaigaka! Iba:te ditidi adimolo ebe diyatiniya ebe bai la: numa:la:.

7 Ebema: la: tolama:wete Pitako ega:walo ebe waloma:tapi epetapi nananala:la:, ‘Ya:sute Ga:lili opamo dopamo ka:tomene. La: tolama:wete ebe ebo ka:nuimamota, ebete la: dopamo keba kunu kanaletia eba kunu.’ ”

8 Ebene iba:te anoanolo anakamiago nokola bobo magumune pemaimiote gito pipuila:iya, wiyasiya iba:te lumagi idi kaniya: mabu iba:te kawonomamo toletoleutiya.

*Ya:sute Magadala Duliyomolodawa Ma:litamo Danawokaliya**

Ma:t 28.9-10; Yon 20.11-18

9 Ebe Sande egela duiyanomolo Ya:sute a:e magumune maigate, Magadala duliyomolodawa

---

* **16:8:** Mak 16.9-20 buka apuno tabo Makate bukamo kakuloliya:, wiyasiya ebeno buka osiyodilo walogabo apune nanitabokobi mididawa idite akuloliya.

Ma:litamo dopamo nawokaliya, ebe kamiyale-
godone Ya:sute dopamo sebeni kubakuba uliyana
aliboliya.
10 Ebema: Ma:lite tote, piyate Ya:suago dopamo
dowapata:lamenamiya ebe epate eba iimitalo ibi
ebo nanaliya,
11 wiyasiya iba:te Ya:sukono igilamo maiga
tanalo ega:walo Ma:lite ebe dumiya, iba:te ebe
tabo olowite nanitabokobi ka:midiya:.

Ya:sute Waloma:tapi Netewatamo Danawokaliya

Luk 24.13-35

12 Walone Ya:sukono waloma:tapi netewate
Yelusalema kawo duliyomolone eba tutalo,
Ya:sukono apete iyama: eda:mete ebete iba:tamo
ebo nawokaliya.
13 Ebene ibi netewapiate walo na:ka:tiya
waloma:tapi epetapi kananalema:, wiyasiya
iba:te ebe tabo olowite nanitabokobi ka:midiya:.

*Ya:sute Ebeno 11 Waloma:tapiatamo Dana-
wokaliya*

Ma:t 28.16-20; Luk 24.36-49; Yon 20.19-23; Ali 1.6-8; 1 Kol 15.5

14 Walone Ya:sukono 11 waloma:tapiate
ilukulite bae eba nautalo Ya:sute iba:tamo
ebo nawokaliya, ebema: ebete ibi kawiya
analiya mabu iba:te ibino tepo magumulo
kodakodaibima: eba eda:olo nanitabokobi
ka:midiya:, iyo, epetapiate ebeno igilo tanalo
umite ibi dapanaliya, iba:te ibino tabo olowite
ebeno a:e magumune maiga tanalo iba:te
nanitabokobi ka:midiya:.

15 Ebene Ya:sute iba:tamo negiya, “La:
opo kawonomamo tolama:wete Godokono
Wade Tabo iyaiya epo bilibilinomatamo
na:nikiyawaolamenakiyala:.
16 Kebe lumagite nanitabokobi midite ebene
obamo aduba:mida tanalo delaemene, Godote
ebeno igilo ka:mula:emene, wiyasiya kebe
lumagite nanitabokobi midia:no Godote ebe
lumagino tanalo anagiyamidamete ebetamo
kuba wiya nanitabolo kikaemene.
17 Nanitabola, Godokono elawo awokalima:
anoano tanalate nanitabokobi midipiagodolo
ka:pola:nama:na:. Iyo, iba:te naimano mailamo
epagodone kuba uliyana balibolenakoma:na:
ega:walo iba:te Unu Duliyomolono nopopino
iyaiya tabamo ba:kiyawaonakoma:na:.
18 Ebene iba:te kalu kotamo duwa-
tolenakoma:na: ega:walo iba:te a:e obo
da:nionakoma:na:, ebe tanalate ibi
a:ka:kubailamenakoma:na:, ega:walo iba:te
temetema:gopiatamo ibino koto dowatiolela-
menakoma:na:, ebe tetelo ebe temetema:gopiate
wadekobi bolowionakoma:na:.”

Godote Ya:suko Unu Duliyomolamo Dadipatiya
Luk 24.50-53; Ali 1.9-11

19 Ebene Kawodawa Ya:sute iba:tamo tabo
kiyawao dolopoligiya, Godote ebe pelawete
Unu Duliyomolamo ebo adipatiya, ebolo ebete
Godokono tumudi apuamo gito nokoliya.
20 Ebene waloma:tapiate tolamete iyaiya
opo bilibilinomolo Godokono tabo eba
na:kiyawaolamelo, Kawodawa Ya:sute iba:go
kapimiya Godokono woko nosiyodilonamiya, iyo,

ebe tetelo ebete Godokono elawo awokalimino anoano tanalo magumudo ebe Wade Tabo elawokobi nimidinami.

GODOKONO WADE TABO
The New Testament in the Fly River dialect of the Tabo language of Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Tabo (Fly River) long Niugini

Copyright © 2006, 2023 The Bible Society of Papua New Guinea and Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tabo (Fly River) (Tabo)

Dialect: Fly River

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2024-03-04

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 4 Mar 2024
cbbd3ff2-0ca7-5896-b3fd-850bc0fd18b7